

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Trst, Ulica Martiri della Libertà
(Ul. Commerciale) 5/I. Tel. 28-770
Za Italijo: Gorica, P.zza Vittoria
18/II. Pošt. pred. (casella post.)
Trst 431. Pošt. č. r.: Trst, 11/6464
Poštšina plačana v gotovini

NOVI LIST

Povečana izdaja 80 lir
N A R O Č N I N A:
četrtletna lir 450 — polletna lir
850 — letna lir 1600 • za ino-
zemstvo: letna naročnina lir 2800
O g l a s i p o d o g o v o r u
Gredizione in abb. postale I. gr.

LET. XII.

K POLNOČNICI

Prisluhnimo angelskemu oznanilu

Toda milo angelsko petje in zvenenje angelskih trobent v sveti božični noči imata čudežno moč in sežeta mnogo dalje in mnogo globlje, kot pa se nam v naši ozki človeški pameti in razsodnosti zdi. S svojo milo čudežno silo posežeta tudi v najhujši posvetni hrup sveta in dosežeta tudi srca, ki se zdijo vkovana v led. Človek se lahko zakrknje pred angelskim naznanilom o miru in blagi volji, ne more pa ga preslišati, tudi če se še tako zarije v hrup sveta.

In kdor se ne da zapeljati v pesimizem, ta lahko ob pazljivejši presoji razloči tudi v današnjem svetu, da Bog bdi nad njim, in vidi učinek an-
(Nadaljevanje na 2. strani)

*Vesele božične praznike in srečno ter
uspehov polno novo leto želi naročnikom,
bralcem, sodelavcem in vsem Slovencem*

NOVI LIST

Zasedanje odbora za manjšine

V Beogradu se je ta teden zaključilo 10. zasedanje italijansko-jugoslovanskega odbora za zaščito narodnih manjšin. Ta odbor je bil ustanovljen, kot znano, z londonskim sporazumom iz leta 1954.

Ob koncu zasedanja je bilo izdano skupno poročilo, ki poudarja, da je odbor tokrat sprejel določeno število sklepov.

Odposlanci so se sporazumeli, da si bosta Italija in Jugoslavija izmenjali po enega strokovnjaka - pedagoga s posvetovalnimi nalogami glede metode pri pouku materinega jezika na manjšinskih šolah. Dogovorjeno je tudi bilo, da se bodo med poletnimi počitnicami ustanovili izpopolnjevalni seminarji za šolnike in da bosta vladi ustanovili vsaka po tri štipendije za obiskovanje izpopolnjevalnih tečajev na univerzah v Italiji, oziroma v Jugoslaviji. Končno se je odbor sporazumel za izmenjavo

knjig za šolske knjižnice in, kolikor je mogoče, tudi za izmenjavo učnih knjig. Dogovorjeno je tudi bilo, da se bodo prirejali šolski poučni izleti in da bodo strokovnjaki z obeh strani pregledali učne knjige za zgodovino.

Poročilo pri tem poudarja, da bodo te pobude še podrobno proučili strokovnjaki in nato predsednika obeh delegacij.

Vlada prejela zaupnico

V torek se je v poslanski zbornici zaključila razprava o zaupnici novi vladi. Od 587 prisotnih poslancev jih je za zaupnico glasovalo 350, proti pa 233. Štirje poslanci, in sicer trije predstavniki Južnih Tirolcev ter zastopnik Doline Aoste so se glasovanja vzdržali.

Za zaupnico so se izrekli vsi demokrati in socialni demokrati, večina socialistov in vsi republikanci, razen enega, 25 socialistov levičarske struje je pred glasovanjem zapustilo dvorano. Proti so glasovali komunisti, fašisti, liberalci in monarhisti.

Morova vlada razpolaga s tolikšno večino, kakršne že dolgo ni imela nobena dosedanja vlada. O zaupnici vladi razpravlja tudi senat.

BOŽIČ NA MADŽARSKEM

Prejšnji torek je izdala vlada v Budimpešti kar nenadoma odlok, s katerim proglašala dan pred božičem in oba božična dneva za javne praznike.

Ogrski radio je sicer proglasil, da ima odredba namen nuditi delovnemu ljudstvu nekaj več počitka. Božični prazniki so bili na Madžarskem odpravljeni že od proglasitve ljudske republike dalje. Vlada je odločila, da bo za dan svetega Silvestra veljal delovni počitek, novo leto pa bo veljalo za državni praznik.

V ledenih kleščah

Letos je zima enalo bolj zgodaj prikimala, kot smo običajno vajeni. Sneg in burja sta zajela tudi naše kraje. Temperatura kaže pod ničlo. Po Kanalski dolini so ceste proti prelazom Kokov, Rateče in Predil zasnežene in poledenele. Na poledici se je dogodilo v začetku tedna precej hudih nesreč. Po trbiški okolici je nametlo precej visoko snega; na Višarjah ga je nad 70 centimetrov. Smučarji se ga pa ne bodo ustrašili, saj bo na vrhu v hotelu celo plansko silvestrovanje.

Se nižja temperatura kot pri nas, je po nekaterih krajih srednje in obširske Italije. Zmerili so celo 20 stopinj pod ničlo. V pravih ledenih kleščah se pa zvija vsa severna Evropa. V Moskvi je kazal termometer predvčerajšnjem 32 stopinj pod ničlo; v Sibiriji celo 57! Posebno veliki snežni zameti so pa letos na Poljskem in v Pirenejih. Celó v srednjefrancoskem mestu Lyonu so ugotovili več človeških žrtev zaradi mraza.

Kakor vse kaže, bo mrzli val proti Nove-mu letu nekoliko odjenjal.

KENNEDYJEVI KOVanci

Ameriška vlada je prejela od mnogih državljanov in ustanov pobude, naj bi kovali novce s Kennedyjevo podobo.

Novi predsednik Johnson je že v torek poslal Kongresu (parlamentu) predlog, naj se takoj začne kovati novi poldolarski novci. Na eni plati bodo imeli Kennedyjevo glavo, na drugi pa odtis njegovega osebnega pečata.

V spomin rajnega predsednika so tudi mnoge trge in ceste prekrstili na njegovo ime. Kljub vsem tem prizadevanjem za predsednikovo počastitev, pa je njegov umor še vedno nepojasnen.

Obravnava v Milanu

Pred sodiščem v Milanu se nadaljuje obravnava proti skupini Južnih Tirolcev, ki so obdolženi terorističnih dejanj in napada na celovitost države.

Državni pravdnik je označil kot poglavarja napadalne skupine trgovca Josepha Kerschbaumerja. Iz sodnih aktov izvira, da se je on sam označil že pred preiskovalnim sodnikom kot voditelja teroristične organizacije za vse okraje v adiški in bistiški dolini. Na njegovih ramenih leži obtožba 35 atentatov na električne daljnovode, 13 na železniške proge, 9 na zasebne hiše, 2 na vojaške naprave poleg najhujše, to je delovanja proti celovitosti državnega ozemlja ali za to, da se Južna Tirolska odcepi od Italije in priključi tuji državi. Po paragrafih pelje to tudi v dosmrtno ječo.

Kerschbaumer, ki se brani v nemščini, izjavlja, da je bil član Južno-tirolske ljudske stranke, a da nima ta pri njegovem delovanju prav ničesar opraviti. On jemlje tudi večino krivde svojih soobtožencev nase. Obenem obtožuje, da so ga v ječi mučili in izsilili tudi marsikatero neresnično izjavo. Človeških žrtev da nima na vesti in da se je boril le za samoupravo pokrajine na Južnem Tirolskem. Zagovorniki tudi skušajo prav to dokazati, da bi rešili svoje varovanje veleizdaje (čl. 241) in politične zarote (čl. 305). Če se jim to posreči, bo skupina obtožencev kaznovana le za teroristične napade na javne naprave z več ali manj leti zapora. Zagovorniki in (nemška) javnost upajo, da bi bil ta način najboljši za obojestransko pomiritev duhov.

Zaradi današnje povečane izdaje prihodnja številka »Novega lista« ne izide v četrtek, 26. t. m., temveč šele v petek, 3. januarja 1964.

Prisluhnimo angelskemu oznanilu

(Nadaljevanje s 1. strani)

gelskega oznanjenja o miru in blagi volji. Lahko celo rečemo, da nikdar prej v zgodovini človeštvo kot celota ni bilo tako sprejemljivo za angelsko oznanjenje v božični noči, kakor je danes.

Mir ljudem na Zemlji! ... Ogromna večina človeštva hrepeni danes po resničnem in trajnem miru bolj kakor kdajkoli v preteklosti. V miru vidi eno najvišjih dobrin, prav v pomenu angelskega oznanila. Bog hoče, da živi človeška družina v miru in da v miru in varnosti razvija svoje naravne darove in sposobnosti do tiste stopnje, kot jo je določil On v svojih predvidenjih, ko je ustvaril človeka.

... ki so blage volje! ... Tudi skozi hrup modernega življenja prodira ta angelski klic in sega mnogim ljudem v srca. Biti blage volje pa dandanes ne pomeni več samo gojiti blaga in pobožna čustva. Blaga volja, kakor jo danes terja angelsko oznanilo od ljudi, zahteva dejanj. Dve tretjini človeštva, nad dve milijardi ljudi, še živita v človeka nevrednih razmerah, v obupni revščini in strahu in suženjstvu, nevednosti ter vražje-verju. Ljudje so lačni, slabo oblečeni, iz-

postavljeni boleznim in klimatskim ekscesom. Blaga volja vseh nas, ki se ne zapi-ramo pred angelskim oznanilom v božični noči, naj se razodeva v tem, da vsak po svojih močeh in tudi vsi skupaj kot celota preko za to določenih mednarodnih in dobrodelnih ter misijonskih ustanov pomagamo trpečemu delu človeštva.

Mnogokrat slišimo glede tega pesimistične sodbe. Toda vsakršen pesimizem se mora umakniti spričo dejstva, da neglede na vse prepire v družini narodov naprednejši in zato bogatejši del človeštva še nikoli ni nosil v sebi tako žive zavesti, da je odgovoren pred Bogom tudi za zaostalejši, nesrečnejši del človeštva, in da mu tudi še nikoli ni toliko pomagal, z deležem od svojega bogastva, s svojim znanjem in s svojim čutom pravičnosti, da mu tako uravna pot v svobodo in srečnejšo bodočnost.

S tem ni rečeno, da bi ne mogli storiti še več. Prisluhnimo v sveti noči angelskim glasovom s sprejemljivim in odprtim srcem, pa bomo spoznali, da lahko storimo še veliko, veliko več za uresničenje angelskega oznanila, v resnično notranjo srečo nas samih in v blaginjo vsega človeštva.

Odgovor na intervencijo za šolstvo

Svet Skupne slovenske liste je na pristojnih mestih večkrat posredoval, da bi prišlo do zadovoljive vsestranske ureditve položaja slovenskega šolstva na Tržaškem in Goriškem. Te dni je prosvetno ministrstvo odgovorilo s pismom, iz katerega je razvidno sedanje pravno stanje šolstva naše manjšine. Načelnik kabineta prosvetnega ministrstva sporoča:

1. da je računovodski oddelek prosvetnega ministrstva poslal 2. oktobra računskemu dvoru v registracijo odlok predsednika republike z dne 23. decembra 1962, ki se tiče ustanovitve slovenskih osnovnih šol na Tržaškem področju in v Goriški pokrajini.

2. da je računski dvor dne 9. avgusta letos registriral odlok, ki zadeva ustanovitev slovenskih učiteljskih v Gorici in Trstu ter liceja-gimnazije v Gorici, medtem ko je v teku registracija odloka, ki se tiče ustanovitve znanstvenega liceja in dodeljenih klasičnih vzporednic v Trstu.

3. da je računski dvor registriral dne 29. novembra 1962 odloka predsednika republike z dne 30. marca 1962, s katerima sta bili ustanovljeni z dnem 25. oktobra 1961 slovenska srednja šola in slovenska strokovno-trgovska šola v Gorici ter odobrena njena organika;

da sta bila poslana 23. septembra računskemu dvoru odloka predsednika republike z dne 18. aprila 1963, ki spreminjata prejšnja odloka ter ustanavljata na slovenski srednji šoli in slovenski strokovni šoli v Gorici stolici za tuji jezik;

da so bili 23. septembra poslani računskemu dvoru v registracijo odloki predsednika republike, s katerimi so ustanovili

v Tržaški pokrajini slovensko srednjo šolo in pet slovenskih strokovnih šol ter odobrili zadevne organike.

4. da proučuje zdaj prosvetno ministrstvo odlok, s katerim je bila ustanovljena slovenska trgovska akademija v Trstu. Tega odloka računski dvor ni registriral ter je k njemu stavil svojo pripombo. Prosvetno ministrstvo upa, da bo ta zadeva v kratkem rešena.

Revija »MLADIKA« (Trst, ulica Donizetti 3) pozdravlja vse Slovence in jim želi srečne božične praznike!

Werner Berg

RUTARJEVA KMETIJA POZIMI

Božična prireditev v šoli na Opčinah

Naša slovenska osnovna šola na Opčinah je priredila v četrtek, 19. decembra, božično proslavo, na kateri so nastopili otroci vseh razredov.

Najprej so prikazali otroci iz prvega razreda gospe Sabine Giorgi lep božični prizorček »K jaslicam«, v katerem so prinesli svoje prirčne male darove Jezuščku.

Otroci iz drugega razreda gospodične Lilijane Furlanič — to je najbrž najštevilnejši razred slovenskih osnovnih šol na Tržaškem, saj šteje kar 25 otrok — so prikazali lepo »Božično legendo« z angelčki in pastirčki, ki gredo obiskat novorojenega Jezuščka v hlevčku in mu seveda tudi nesejo svoje darove. Nastop so poživili še z recitacijami božičnih pesmi in s pesmijo »Glej zvezdice božje«.

Tretji razred gospe Dane Možina je nastopil z igrico »Božično darilo«. Otroci so živahno odigrali

Za zaključek so otroci vseh razredov zapeli še tri božične pesmi: »Angelci stopajo«, »Bele snežinke« in »Sveta noč, blažena noč«.

Simpatični nastop, ki se je odvijal kar na šolskem hodniku, kjer je bil iznajdljivo prirejen zasilen oder, je pritegnil prav lepo število občinstva, tako da skoraj ni bilo dovolj prostora. Gledavci so nagrajevali male izvajavce na odru z živimi in zasluženimi aplavzi, ki so seveda veljali tudi njihovim prizadevnim in iznajdljivim učiteljicam.

—0—

POGREB IDEALNEGA MLADENICA

V nedeljo, 15. decembra, smo pokopali na Opčinah 25-letnega fanta, pomorskega strojnega častnika Jadrana Dolenc. Zahrbna bolezen, katero si je verjetno nakopal pri težkem delu v vroči ladijski strojnici, nasičeni z bencolovimi hlapi, mu je v kratkem času pretrgala mlado življenje, ki se mu je ravno odpiralo v najlepšo bodočnost.

Bil je iz ugledne Dolenceve družine na Opčinah, Brinjeva ul. 7, katero je Bog trdo preizkušal. Oče je padel že zadnje dni vojne pri partizanih, že prej pa sta umrli Jadranu dve sestrici in brat, tako da je on edini ostal nesrečni materi, ki je z njim izgubila zadnje upanje in zadnje veselje.

Jadran je študiral na slovenski nižji srednji šoli v Trstu, nato pa na višji pomorski šoli v Piranu. Potem se je vkrcal kot strojni častnik na ladjo »Ante Topič«. Nedavno, ko je bila ladja zasidrana pred Santosom, je zbolel in brazilski zdravniki so mu nujno svetovali vrnitev domov, kamor je prispel z letalom. Toda tudi v tržaški bolnišnici, kjer je ležal le nekaj tednov, mu niso mogli več pomagati. Nesrečni mladenič je umrl prejšnji petek v naročju svoje matere.

Imel je zelo lep pogreb, ker je bil splošno priljubljen zaradi svojega lepega značaja in aktivnosti v prosvetnem življenju na Opčinah. Na grobu sta mu zapela dva pevka zbora.

Z nesrečno materjo sočustvuje vsa openska javnost. Naj ji bo v tolažbo zavest, da je življenje na tem svetu le začasno in da se bomo nekoč spet sestali s svojimi dragimi v onostranstvu, kakor nas uči naša vera.

JOHNSONOVA POLITIKA

V torek zjutraj je imel novi ameriški predsednik Johnson pred glavno skupščino Združenih narodov znamenit zunanepolitični govor, ki pomeni pravo mirovno poslanico. Johnson je poudaril: »Prišel sem v New York, da nesporno proglasim, da strel, ki je pretrgal življenje predsedniku Kennedyju, nikakor ni spremenil namer naše dežele. Vi vsi veste, kaj hočemo: Združene države hočejo za vedno konec mrzle vojne; Združene države hočejo preprečiti oboroževanje z atomskim orožjem; Združene države hočejo nadaljevati z nadzorstvom in omejitvijo oboroževanja; Združene države hočejo sodelovati z vsemi članicami Združenih narodov, da se doseže zmaga nad stoletnimi sovražniki človeštva: nad lakoto, boleznijo in nevednostjo.«

V svojem govoru, ki je vzbudil viharo odobravanja tudi v klopih albanskih in kubanskih odposlancev, je predsednik nadaljeval, da Združene države nasprotujejo vsem naukom, ki oznanjajo sovraštvo in nasilje. Vedno bolj verujejo v zmago pravice za vse ljudi, katerekoli barve je njih koža, bodisi v Ameriki ali kjerkoli na svetu.

Glavni tajnik OZN U Thant je izjavil, da je bil predsednikov govor »veličasten in zgodovinski«. Tudi sovjetski poslanik Fedorenko je čestital Johnsonu in voščil, da bi obe največji svetovni velesili, Amerika in Rusija, složno delali za mir.

SKUPNA SLOVENSKA LISTA ŽELI VSEM SLOVENKAM IN SLOVENCEM VESEL BOŽIC IN SREČNO NOVO LETO.

prizorček o nogometnem »klubu Cvek«, ki nikakor ne more priti do žoge. Iz zadrege ga rešijo končno deklice.

Dečki in deklice iz četrtega in petega razreda, ki ju imata na skrbi gospodična Celestina Gulin in gospa Helena Gantar, so nastopili z že kar zahtevnejšo igrico »Božična želja« o dveh otrokih iz otroškega zavetišča, ki na sveto noč le najdeta tatka in mamo.

I Tržaškega

Štiri vladne stranke o slovenski manjšini

Sporazum, ki so ga v vsedržavnem merilu sklenile sredinsko - levičarske stranke (Kršč. demokracija, socialisti, socialni demokrati in republikanci) in ki je omogočil sestavo sedanjega Morove vlade, je imel svoje posledice tudi na našem ozemlju.

Tržaška vodstva štirih omenjenih strank so prejšnji teden dokončno sestavila in odobrila dokument, ki vsebuje smernice bodočega skupnega dela v krajevnih upravah (občinah in pokrajini) ter na drugih področjih javnega udejstvovanja.

Slovensko javnost pa bo gotovo zanimalo, da ta dokument obravnava tudi vprašanje naše manjšine, kar je že zaradi tega važno, ker se je prvič zgodilo, da so štiri vladne stranke uradno zavzele načelno stališče do tržaških Slovencev. O tem vprašanju je v štiristranskem sporazumu rečeno tole:

»Politika do slovenske manjšine mora predvsem pospeševati skladno in omikano sožitje med državljani italijanskega in sloveskega jezika. Zato mora podpirati human razvoj manjšine in zaščititi njene upravičene jezikovne in kulturne potrebe ter njene tradicije. Popolno izvajanje demokratične metode bo tudi pomagalo dalje razvijati neobhodno potrebno težnjo po cenjenju vrednot italijanske omike, kar je temeljni pogoj, da se državljani slovenskega jezika zavestno in popolnoma udeležujejo življenja republike. Samo tako se bodo lahko odpravili morebitni vzroki trenja v notranjem življenju države in v mednarodnih odnosih, manjšina pa bo lahko prispevala k boljšemu medsebojnemu razumevanju različnih tradicij in omik.«

Menimo, da se s temi izjavami načelnega značaja strinja vsak naš človek. Ugotoviti je najprej treba, da se je v vodilnih večinskih političnih krogih končno vendarle pričelo nekaj premikati. Po teh izjavah smemo zlasti sklepati, da je Kršč. demokracija prenehala poudarjati, da se slovenska manjšina mora »vključiti v italijansko državno stvarnost«, kar naj bi bilo vrhovno vodilo politike demokristjanske stranke do Slovencev in kar smo mi zlasti glede na njen molk o potrebi po učinkoviti zaščiti slovenskih jezikovnih, kulturnih in drugih pravic upravičeno smatrali za nadaljevanje stare asimilacijske, se pravi raznarodovalne politike.

Omenjeni dokument pravilno poudarja najprej potrebo po sožitju med dvema narodnostma ob istočasni zaščiti manjšinskih pravic, kar bo gotovo pomagalo, da bo manjšina čedalje bolj cenila vrednote italijanske omike, ne da bi bila pri tem v ničemer ogrožena v lastni samobitnosti. Samo v takih pogojih se bo lahko tudi »zavestno udeleževala življenja republike«.

Toda kot smo lahko zadovoljni, da so štiri vladne stranke jasno in pravilno sprego-

vorile o naši problematiki, moramo hkrati poudariti, kako celotna naša manjšina želi in pričakuje, da bodo omenjene stranke čimprej poskrbele, da se proglašena načela dejansko izvajajo v vsakdanjem življenju, kajti v nasprotnem primeru manjšina ne bo od vsega tega imela nobene koristi.

Kot vse kaže, velja doseženi sporazum in zlasti točka, ki obravnava problem manjšine, le za Tržaško ozemlje. Nujno potrebno pa bi bilo, da se takšna politična smer določi v **deželnem merilu**, kajti nemogoče je pristati na stališče, da so Slovenci v goriški in videmski pokrajini drugačni od tržaških in da jim zato ne pripadajo enake pravice.

Pričakujemo zato, da bodo štiri vladne stranke celotno manjšinsko problematiko globlje proučile in predvsem omogočile, da bodo pri izbi in formulaciji bodočih ukrepov v korist manjšine sodelovali tudi predstavniki manjšine same.

—0—

Repentabor:

OBČINSKI PRORACUN ODOBREN

V petek prejšnjega tedna se je sestal na redni seji repentaborski občinski svet. Zupan Purič je najprej povabil svet, naj z enominutnim molkom počasti spomin tragično preminulega ameriškega predsednika Kennedyja. Nato je predložil v odobritev resolucijo, ki obravnava vprašanje draginje. Resolucija, ki je bila odobrena soglasno, med drugim zahteva, naj vlada izda zlasti na področju zunanje trgovine posebne ukrepe proti naraščanju cen in naj prizna tudi krajevnim ustanovam pravico, da sodelujejo pri nadzorstvu cen.

Zupan je dalje pojasnil vzroke, zaradi katerih se je otroški vrtec otvoril šele prejšnji teden. V tej zvezi je poudaril, da je občina pravočasno izvedla vsa dela, ki jih je bila dolžna izvršiti, medtem ko so se znatno zavlekla dela, ki jih je po navdilih Tehničnega urada v Trstu moralo izvesti zasebno podjetje.

Pristojni odbornik je zatem obrazložil posamezne postavke občinskega proračuna za leto 1963. Proračun izkazuje skupno približno 15 milijonov lir dohodkov ter okrog 20 in pol milijona izdatkov, tako da znaša primanjkljaj, ki naj bi ga poravnala država, 5 milijonov 500 tisoč lir. Predvideva se, da bodo tudi letos dali največ dohodkov trošarina (4 milijoni) in razni občinski davki (1.200.000). Največ izdatkov pa je predvideno za občinske uslužbenke (5 milijonov 360 tisoč lir).

Proračun nadalje predvideva, da bo občina najela posojilo za zgradnjo športnega igrišča, za kar je bila občini že nakazana določena vsota v okviru gospodarskega načrta.

Na tej seji pa svet ni izčrpal vseh točk dnevnega reda. Od nerešenih vprašanj je prav gotovo najvažnejše tisto, ki predvideva gradnjo novega poslopja za osnovno šolo. V tej zvezi namerava uprava stopiti v stik z ustanovo ISES, ki se bavi z zidavo šolskih stavb.

Sv. Ivan:

SE NA MNOGA LETA!

Dne 12. decembra je v krogu svoje družine obhajala 90-letnico rojstva gospa Lucija Ziberna, vdova Mlač. Jubilatka je iz Lokve, a že mnogo let živi pri Sv. Ivanu, kjer jo vsi poznajo kot dobro ženo in globoko zavedno Slovenko.

Kljub častitljivi starosti je gospa Lucija še vedno pri krepkem zdravju in stalno spremlja vse dogodke doma in v svetu ter je vedno pripravljena tudi na diskusijo.

Ob tej priložnosti ji iskreno čestitajo znanci in prijatelji ter ji iz srca želijo, da bi preživela še mnogo srečnih let v krogu svoje družine.

Tem voščilom in čestitkam se pridružujejo zlasti prijatelji iz vrst Skupne slovenske liste, ki jo jubilatka vedno navdušeno podpira in zagovarja, ter uredništvo Novega lista.

—0—

NOV PAR

V Stmavru pri Gorici sta si pred kratkim obljubila večno zvestobo profesor telesne vzgoje Stan-ko Kojanec iz Nablrežine in gđc. Franka Michelon iz Gorice, katera poučuje na industrijski strokovni šoli v Nablrežini. Poročni obred je opravil nablrežinski župnik g. Srečko Rejcek.

Novemu paru iskreno čestitajo in mu želijo mnogo sreče ter božjega blagoslova prijatelji iz Krožka slovenskih izobražencev. Čestitkam in voščilom se pridružuje tudi uredništvo Novega lista.

Beneška Slovenija

STARA GORA

Svetišče na Stari gori, sredi Beneške Slovenije, postaja vedno bolj obiskovana božja pot. Še pred nedavnimi leti je bil prihod na goro precej neroden po razdrapani cesti. Danes pa pelje do vrha lepo asfaltirana cesta, po kateri prirejajo celo avtomobilске dirke.

Na vrhu se je tudi marsikaj spremenilo. V gradbi je moderen hotel za romarje in izletnike. V cerkvi bo v najkrajšem času urejena tudi spodnja kriptna. Tu bodo imele romarske skupine priložnost za svojo skupno pobožnost, ločeno od drugih vernikov. Hvale vredno opravlja svojo dolžnost tudi pater Metodij, ki je doma iz Mirna. Na ta način je poskrbljeno tudi za slovenske romarje.

Na povratku domov se romarske skupine rade ustavljajo tudi pri Mariji milostni (Madonna delle Grazie) v Vidmu. Cerkev radi pohvalijo, ker je zares veličastna. Razočarani so pa, če stopijo na križne samostanske hodnike z razpokanimi in odkrušenimi stenami. Po zidovju vise križem nametane stare in potrpane podobe, da naredi vse skupaj vtis prave zapuščenosti. Če pa kdo poišče tisti — prostor za potrebo, se pa kar zgrozi.

CEDAD

Staro mesto že od nekdaj slovi po starinah in znamenitostih, ki segajo v davne čase, ko so tod in po naših krajih vladali

RODITELJSKI SESTANEK

V nedeljo dopoldne so se zbrali starši ali njih namestniki v risalnici slovenskega učiteljskega na roditeljski sestanek, katerega je sklical ravnatelj liceja, gimnazije in učiteljskega.

Navzočim staršem, ki so prišli kljub neugodnemu vremenu v še kar lepem številu, je ravnatelj v uvodnih besedah najprej izrazil pohvalo, ker zaupajo svoje otroke našim šolskim zavodom, obrazložil je veliki pomen takih sestankov za stike med domom in šolo. Nato so posamezni profesorji, vsak za svoje predmete, podali kratek pregled o stanju učnih uspehov ter so debatirali s starši skupno proučevali, kako bi se mogle hibe odpraviti. V razgovor je posegalo mnogo navzočih, kar je dokaz pravega zanimanja in spoštovanja do naših šol. Starši so tudi predlagali, naj bi taki sestanki bili vsako sredino trimesečja. Prihodnji bo torej v februarju.

Po sestanku so bili profesorji staršem na razpolago za pojasnila glede njihovih otrok, ki obiskujejo zgoraj omenjene šole.

PLANINSKO PREDAVANJE

Goriško slovensko planinsko društvo je eno izmed tistih, ki skuša družiti v svojih vrstah člane, ne glede na njih prepričanje ali politično smer. Društvo ima za svoj cilj: spoznavati in ljubiti prirodo, zlasti v domačih krajih.

Poleg tega si je pa letos zastavilo še drugo nalogo, da bo prirejalo od časa do časa tudi predavanja, ki so v zvezi s planinstvom.

Na prvo tako predavanje vabi člane in vse občinstvo v soboto zvečer ob osmi uri in pol v prostore na Verdijevem korzu 13, katere je dal na razpolago klub »Simon

- Kanalska dolina

langobardski vojvode. Dosti teh starin je tudi v zvezi z zgodovino naselitve naših pradedov v čedajski okolici. Najraje si jih ogledujejo izletniki v čedajskem muzeju, ki je res zanimiv. Še bolj bi pa bil, če bi muzejska uprava poskrbela za knjižico - vodiča po dvoranah. Ponujajo sicer tako knjigo, a stane kar 2000 lir; to je pa že kar nedosegljiva cena za srednjega obiskovalca. Potreben bi pač bil kak cenejši muzejski vodič!

Poleg muzeja noben izletnik ne pozabi ogledati tudi starodavne stolnice patriarhov. Ta in oni se začudi, ko sreča v svetišču častitljivo osebo slovenskega kanonika msgr. Petričiča. Že 92 let nosi na nizkih plečih, a še vedno je ljude na razpolago v spovednici. Gospod Petričič je eden izmed drugih očaka Trinka, zato je srečanje z njim res nekaj domačega. Bog mu dai moči še mnogo let!

Ukve v snegu

Gregorčič». Predaval bo Ante Mahkota o »Slovenski odpravi na Kavkazu«, katere se je tudi sam udeležil. Z dvesto barvnimi diapozitivi bo pokazal tudi lepote in vrhunce divjega Kavkaza.

PODGORA

V naši cerkvi bomo po prizadevanju gosпода župnika in požrtvovalnosti faranov kmalu slišali doneti nove orgle. Izgotovilo jih je orglansko podjetje v Codroipu. Po mnenju strokovnjakov, ki so si jih že ogledali, bodo nove orgle prav na višku.

Z novo pridobitvijo na koru se bo tudi cerkveno petje prav gotovo dvignilo. Veliko zaslugo za izboljšanje cerkvenega petja v naši župni cerkvi moramo brez dvoma pripisati našemu novemu pevovodju Mirku Spacapanu. S tem se bo tudi versko življenje povzdignilo. Upajmo, da bodo prenehale tudi tiste grde neslovenske kletvice, ki ti venomer udarjajo na ušesa, če stopiš v kako podgorsko gostilno ali če že samo greš mimo nje. Kdaj bo prenehala ta za kulturnega človeka nedostojna razvada?

Smrdi še bolj kot tisti smrad iz tovarniških dimnikov, ki v spodnjem koncu vasi prodira v vse hiše in tudi v šolske prostore. Na kak način bi vendar občina posegla vmes in ga odpravila! Gre pa to menda prav tako težko, kot čiščenje smeti, škatel, vsakovrstnih odpadkov, ki se kopičijo ob poteh in še najbolj na prostoru pred šolo, kjer bi bil prostor za igranje šolske dece. V resnici pa je prav tu velikansko smetišče. Vsakih štirinajst dni bi morala občina poskrbeti, da se ta nesnaga odpelje. Nekoliko so pa seveda krivi tudi stanovanjci sami, ki odlagajo smeti kamor se jim zljubi.

Ker je postal naš mostiček že kakor »špičica pri klobasi«, naj omenimo zopet še nje-ga. Kako je ta most čez Sočo trden, se menda zaveda tudi oblast sama. Ob vsaki večji vodi se namreč pojavi na koncu mosta tablica z napisom »Nevarnost«. Zdaj pa pojdi čezenj, če ti že uradno odsvetu-jejo!

ZBOR KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

V soboto in v nedeljo dopoldne so se zbrali člani Krščanske demokracije na 18. pokrajinski zbor. Na dnevnem redu je bila razprava, kako naj se stranka bolj tehtno vključi v bodoče politično življenje, zlasti pri deželnozborskih volitvah.

Obstaja namreč nevarnost, da bo Gorica, stisnjena med Trst in Videm, tudi pri teh volitvah ostala bolj zadaj, kar se tiče njenih zastopnikov. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah je goriška Krščanska demokracija ostala brez svojega poslanca. To dejstvo je prišlo do izraza tudi na tem zborovanju, ko so se slišale pritožbe, da se niso videmski somišljeniki držali dogovora in niso dali prednostnih glasov, da bi bil izvoljen tudi goriški kandidat Martina. Videmski zastopniki so se nekam izgovarjali, nato so pa vsi skupaj dognali, da bo v prihodnje sloga. Malo težko, kadar gre za stolčke.

Na zborovanju se je pokazalo tudi, katera skupina ima premoč, ali sredinsko-leva ali strogo sredinska. Prva, katero vodi

Iz Goriške

dosedanji pokrajinski tajnik Cocianni, ima večino in bo tudi sestavila, najbrž z dvajsetimi člani bodoče pokrajinsko vodstvo stranke. Druga, kateri načeljuje dr. Baum, jih bo imela samo deset.

Na predlog večine je bila odposlana brojavka ministrskemu predsedniku Moru, v kateri se izraža solidarnost s sredinsko-levičarsko vlado.

VALERISČE

V števerjanski občini je bil letos že drugi gospodinjski tečaj. Zadnji je trajal nekaj dni v osnovni šoli na Valerišču. Organiziralo ga je s pomočjo županstva goriško kmetijsko nadzorništvo. Udeležba je bila še kar zadovoljiva. Udeleženke so bile prav zadovoljne, kar se je pokazalo tudi na zaključnem večeru, katerega se je poleg predstavnikov Kmetijskega nadzorništva udeležil tudi naš župan Podveršič.

Gojenke so priredile tudi razstavo krojnih izdelkov in kuharskih poslastic. Za nagrado so dobile učenke vsaka po ene krojne škarje. Spomladi jih bodo pa brezplačno peljali na ogled sejma v Padovo. Od več strani smo slišali tudi željo, naj bi se odmerila pri podobnih tečajih kaka ura tudi za slovenščino, da bi se dekleta in žene privadile boljšemu izražanju in pisanju v svojem jeziku.

TRZIC

Po petih letih pričakovanja in dolgih razprav se bo vendarle začelo graditi civilno letališče pri Ronkah. Pogodba med letališkim konzorcijem in pristojnimi ministrstvi v Rimu je bila podpisana prejšnji teden. Celotni stroški so proračunani na 536 milijonov lir.

SMRT

Včeraj popoldne so spremljali sorodniki in prijatelji na zadnji poti znanega goriškega gostilničarja Andreja Gabrijelčiča, ki je umrl po daljši bolezni v starosti 74 let.

Pokojnik se je že v mladosti lotil gostilničarstva. Romarji, ki so še pred vojno hodili na Sveto goro, se še spominjajo dobrodušnega in šaljivega krčmarja Dreje. S Sve-te gore je šel v Gorico, kjer je prevzel restavracijo pri »Treh kronah«. Zanjnih 20 let je pa vodil znano gostilno »Pri konjičku« nasproti sodnije. Gostilno je prenovil, tako da je postala priljubljeno zbirališče meščanov. Z rajnim Gabrijelčičem je zopet izginila iz mesta značilna podoba slovenskega krčmarja. Naj počiva v miru!

Katoliška knjigarna

GORICA - TRAVNIK

Piazza Vittoria

PAPIRNICAR

KNJIGARNA

DEVOCIONALIJE

Na drobno in debelo - Bogata izbira

ZALOGA DRV, PREMOGA in STAVBNEGA MATERIALA

Sajevec

GORICA - TRG CAVOUR, 6 - TEL. 34-96

Reportaža o ELVINI

R. B.

14

»Kalc?« je vprašal časnika.

»Z njim se je začelo in z njim se je tudi končalo. Spoznala sta se na službenem mestu. Moja sestra je popolnoma podlegla njegovemu nesrečnemu vplivu. Poprej ni storila ničesar slabega. Ona je bila zelo dobra, to mi morate verjeti.«

»Verjamem,« je Sever prav odločno prikimaval.

»On in njegovi ljudje so revico izrabili za take posle, o katerih sploh ni imela pojma. Pregloboko je že bila zapletena, ko je spoznala nesrečo. Ni bilo najhujše, da je prišla v roke policiji in da je že bila pred obtožbo. Najhujše je bilo to, da je postala tistemu človeku prava sužnja. Vsi poskusi, da bi se rešila iz njegovih zank so se izjalovili. On je popolnoma strl njeno voljo.«

Sever se je ugriznil v ustnico. Videl je pred sabo Elota Kalca, tega brezvestnega človeka, ki se mu je posrečilo dokopati se z umazanimi posli do blagostanja. Primerjal ga je z lepim, temnookim dekletom, ki je bila Elvinina sestra.

»Lijana je bila na koncu,« je slišal dekle, ki je nadaljevalo svojo povest. »Zaradi dolgov je zgubila svojo službo, zadnjo oporo, ki jo je še vezala na pošteno življenje. Namesto, da bi se vrnila domov, je šla v smrt... Ostalo pa že veste sami.«

Sever se je pogladil po kratkih črnih lasih. Iskal je besede. »Vem, toda to še ni vse,« je končno dejal. »Na primer, čemu ste ponoči vdrla v mojo sobo?«

Obrnila se je proti njemu. Lahna rdečica je izdajala njeno zadrego.

»Saj se zavedam, da sem ravnala smešno. Ko sem zvedela, kje je Lijana stanovala in tudi, da ste vi najeli tisto sobo, sem sklenila „vlom“. Hotela sem dobiti svoj potni list, tako da bi nihče ne zvedel zame. Ker je bilo okno odprto, nisem imela nobene težave.«

»Čudna dogodivščina za mlado damo,« je pripomnil Sever.

Njene oči so nemirno utripale. »Vem,« je priznala, »toda vse moje dejanje sem podredila enemu cilju in tega sem hotela doseči.« Nenadoma je planila kvišku. Njene ozke roke so se krčevito oprijele za naslanjalo.

»Kalc?« je vprašal Sever v neki slutnji in je tudi on vstal.

»Da,« je jezno udarila. »Kalc! Če naju je usoda že naredila za dvojčki, čemu ne bi izrabila te okoliščine, da bi se znaševala za Lijano?«

»Toda saj vendar niste...« Tako je bil presenečen, da ni mogel dokončati stavka.

»Da, jaz sem,« je odločno poudarila, »šla sem k njemu. Saj ste me srečali na poti,

gospod Sever. Rekla sem mu, da jaz nisem mrtva.«

»Skušali ste igrati vlogo svoje sestre?«

»Da.«

»In on?« je Sever vprašal ves razburjen. Dekle je zatisnilo svoje lepe oči. »Smejal se mi je,« je rekla s trdim glasom. »Spočetka je bil zaprepaščen in skoro preplašen. Nato je spregovoril nekaj besed in mi vrgel v obraz, da sem sestra mrtve.«

Sever je stopil k dekletu in jo je prijel za roko. »Neumna, mala Elvina,« je zmajal z glavo, »in vi ste menili, da se bo Kalc pustil opehariti od mladega dekleta?«

»In zdaj, kaj bo?«

»On bo plačal za vse, kar je zagrešil in to bržkone v prav kratkem času.« Njegov glas je postal prijaznejši. »Vi se ne bi smeli tako navezati na življenje svoje sestre. Zdaj morate poiskati svoje življenje, Elvina!«

Ob teh besedah se je ona zdrznila. »Mor-da imate prav,« je priznala, »da, vem da je tako! Toda tako težko je biti sama, popolnoma sama!«

Casnikar Sever se je tolažljivo nasmehnil: »Ali prav morate biti sama, Elvina? Dekle, ki je tako lepo in ljubeznivo, kot ste vi?«

Dvignil je njeno roko in jo je poljubil.

(Dalje)

7. Ob 60-letnici slovenskih srednjih šol v Gorici

V Idriji je bila nekaka »goriška« srednja šola, ker dijaki niso imeli možnosti, da bi se kam drugam vpisali. Idrijska realka je bila ustanovljena že leta 1901. Vzdrževal jo je idrijski rudnik. Država jo je prevzela šele leta 1907. Učni jezik je bil slovenski, vendar so se zgodovina, zemljepis in opisno risanje poučevali v nemščini. Ob vojni napovedi leta 1914 je imela 150 dijakov.

Še pred premirjem 4. novembra 1918 se je pouk v tej prvi povojni slovenski srednji šoli znova pričel. Kako naj se pouk nadaljuje, pa si niso bili menda na jasnem niti gospodje, ki so vodili »Consiglio scolastico« pri Generalnem civilnem komisariatu za Julijsko krajino v Trstu. Držal se je smernic, ki so bile: ohrani se prejšnji sestav šol; isto ekonomsko in juridično stanje osebja; vpelje se še državni jezik. Za šole v novih pokrajinah je poseben odlok z dne 31. avgusta 1921 poudarjal izrecno še psihološki faktor, ko navaja »la non applicabilità delle varie norme emanate nel regno« (ne smejo se izvajati določbe, izdane v kraljevini).

Po teh smernicah je nova vlada odprla

idrijsko realko kot »Scuola ed istituto tecnico«. Že v prvem povojnem letu je imela 8 razredov in 168 dijakov. Dobivala je stalen dotok iz vsej prejšnjih goriških slovenskih srednjih šol. Leta 1920-21 jih je imela že 290. Isto leto se je v to šolo uvedla italijanščina namesto nemščine v večini predmetov.

Nova šolska uprava je obnovila tudi drugo slovensko šolo, in sicer gimnazijo. Ni je pa več pustila v Gorici, kjer je že bila pred vojno in kamor je spadala, marveč jo je potisnila v Idrijo. Ta šolski zavod je bil predviden kot nižja gimnazija, ki naj bi se postopoma razvila do petega razreda. Svojo samostojnost pa je ohranila komaj dobro leto, ker so jo že leta 1919 priključili realki. Leta 1923 je res imela že 5 razredov, a vseh dijakov je bilo komaj 40; ob izbruhu vojne jih je pa bilo 326!

Kako je pa bilo z učiteljskim? Najprej je ustanovilo prosvetno ministrstvo poletne tečaje za slovenske učitelje v Firencah. Italijanske učitelje je pa poklicalo v Gorico na posebne tečaje za slovenščino. Pravo učiteljske je pa odprla šolska uprava leta 1919-20 v Tolminu, in sicer šele 10. decembra. Prošnja slovenske javnosti in staršev, da bi šola ostala v svojem naravnem središču, to je v Gorici, ni bila uslišana. Do leta 1923 je tudi ta zavod ohranil slovensko lice. Kljub tesnim prostorom in neugodnim stanovanjskim razmeram za dijaštvo v tako majhnem trgu, se je učite-

ljišče še kar dobro razvijalo. V letu 1923 je imelo tudi pripravnico in štiri razrede skupno 233 dijakov. Tako veliko število jih je bilo tudi zato, ker je bil Tolmin bolj pri rokah kot oddaljena Idrija.

Idrijska realka s priključeno nižjo gimnazijo in tolminsko učiteljske so brž po vojni predstavljale vse slovenske srednje šole pod novo italijansko šolsko upravo. Omenim naj, da so bili na teh šolah nastavljeni tudi nekateri še danes delujoči slovenski profesorji.

Polagoma pa se je začela takozvana unifikacija, ki je zadala slovenskemu šolstvu smrtni udarec. Prosvetni minister Croce je odredil v oktobru 1920, da se morajo tudi na slovenskih šolah polagati izpiti po učnem načrtu, ki je veljaven za sorodne italijanske šole.

Popolno poenotenje novih pokrajin z drugimi v državi je pa stopilo v veljavo januarja leta 1923, ko je kr. odlok št. 23 določil, da se morajo vsi ukrepi, ki so veljavni za notranjost, raztegniti tudi na nove pokrajine. V duhu te splošne odločbe je izšla slovita Gentilejeva reforma z dne 1. oktobra 1923, kr. odlok št. 2185. Ukazovala je, da se mora vršiti ves pouk na osnovnih šolah, torej tudi na slovenskih, samo v italijanščini. Za slovenščino so bile dovoljene posebne dodatne ure, za katere so pa morali starši prositi s posebno vlogo ob vpisu svojih otrok v šolo. Drugi kraljevi odlok št. 2191 z dne 22. novembra 1925 je ukinil še to mrvice slovenstva na nekdanjih slovenskih osnovnih šolah.

(Dalje)

GOSPODARSTVO

Vpliv prehrane na gospodarstvo v Italiji

V Italiji se je po zadnji vojni način prehrane zelo spremenil in v zadnjih letih se spreminja še z močnejšim poudarkom. Največje spremembe so glede krušnih žit, mesa, maščobe in sladkorja.

Na splošno je bil Italijan — in je deloma še — močan potrošnik žitaric, pa naj bo v obliki polente, kruha ali testenin. V splošnem so veliki potrošniki žitaric samo revnejši narodi, ki nimajo na razpolago mnogo druge, predvsem mesne hrane. Z izboljšanjem gospodarskega stanja pa se izboljša tudi prehrana. To dokazujejo tudi razmere v Italiji. Po zadnji vojni se je gospodarsko stanje v Italiji gotovo izboljšalo, čeprav je še vedno mnogo mizerije, katere večkrat niti ne opazimo. A izboljšanje gospodarskih razmer je dejstvo in sporedno z izboljšanjem razmer je padala potrošnja kruha, testenin in polente, višala pa se je potrošnja mesa in sladkorja. Če mora Italija kljub temu uvažati žitarice, je to odvisno od velike porabe žitaric v živinoreji, predvsem prašičereji in perutninarstvu.

Najtežje vprašanje v prehrani in istočasno v gospodarstvu Italije je zadeva mesa. Pri tem pa moramo ločiti: perutninskega mesa je v Italiji dovolj in če se bodo razmere tako razvijale, kot se zadnja leta, bo Italija perutnino celo izvažala. Je sicer potrošnja perutninskega mesa trikrat večja, kot je bila pred 15 leti, a to ni dovolj, ker se je perutninarstvo v Italiji zelo razvilo in je preobilica tega mesa, ki ima slabe cene. V zadnjem času hočejo z močno propagando doseči, da bi Italijani uživali več perutnine.

Cisto drugo sliko nudi govedoreja. Veliko je povpraševanje po mesu z zadnjega skoka in redkega dela prs, a v splošnem ni posebnega zanimanja za meso prvih četrtin, čeprav ga marsikje mesarji ponujajo za tretjino cene, kot jo ima meso iz zadnjih četrtin, katerega kljub temu primanjkuje. — V zadnjih letih so časopisi pisali o mnogih škandalih, ki so se godili z mesom. Staro je zamenjavanje mesa: konja za goved, staro kravo za rejenega vola itd. Meso so pomlajevali s posebno kemikalijo. Mnogo so se časnikarji razpisali glede hormonov, antibiotikov in drugih snovi, katere so baje mešali med krmo in tako dobili lepše živali in lepše meso. — Do veljave je prišlo tudi prašičje meso, manj ovčje in kozje. Glavno vlogo ima goveje meso, katerega Italija ne bo nikdar dovolj priredi-

la in bo vedno hudo pritiskalo na trgovsko bilanco.

Italija mora uvoziti tudi precejšen del maščob: mnogo masla, precej oljčnega olja, surovine za semensko olje, mnogo živalske maščobe. Zadeva mesa je v tesni zvezi z živinorejo: če tiste ni dovolj, tudi masla ne bo. — Letošnji pridelek oljčnega olja kaže, da bo rekorden, a bodočnost je v tem oziru temna — kljub mnogim modernim nasadom in zadnjih let, in secer zaradi pomanjkanja delovne sile za pobiranje oliv, česar ni mogoče motorizirati. Nekoliko se je uveljavila v zadnjem času svinjska mast, katero najdejo mnogi zopet bolj okusno kot v prejšnjih časih.

Potrošnja sladkorja se v povojnih letih stalno dviga, vendar to ne bi smelo delati posebnih skrbi odgovornim oblastem, ker ima Italija mnogo primerne polja za sajenje sladkorne pese in je bilo še pred 4 leti domačega sladkorja na pretek. Zaradi takratnih težav z oddajo sladkorne pese so potem pridelovanje iste omejili in nastal je primanjkljaj sladkorja, ki znaša letos nekaj nad 4 milij. stotov, ki pa so že nabavljeni v inozemstvu in se ni bati primanjkljaja. V zadnjih letih se je visoko dvignila potrošnja čokolade in kakava.

V italijanski prehrani postaja vedno bolj važna konzervirana hrana. Medtem ko so še pred 10 leti glavne tovarne za konzerviranje delale skoraj izključno za izvoz, porabijo danes doma mnogo konzerv in zelo mnogo jih je potrebno še uvoziti iz inozemstva. Konserve so predvsem važne za gospodinjstva, kjer sta mož in žena oba zaposlena in ni pravega časa za pripravo hrane. V Italiji pa je sorazmerno ma-

žensk zaposlenih izven doma, ker odpade pri 20 milijonih drugod zaposlenih komaj 5 milijonov na ženske. Potrošnja konzerv se stalno dviga.

Prehrana italijanskega naroda se je v zadnjih letih zelo spremenila in se še spreminja. Popolnoma izginjajo avtarhične oblike, to je kritje lastnih potreb iz lastne proizvodnje. Potrošniki hočejo tudi takih predmetov, ki jih domačija ne proizvaja, ker današnji moderni človek hoče zadovoljiti vse svoje želje. Zato pa je prehrana vedno bolj navezana na trgovino, na inozemstvo in tako nastane današnji italijanski položaj; izvoz kmetijskih predmetov niti od daleč ne more več kriti uvoza za prehrano potrebnih drugih kmetijskih predmetov in prehrana povzroča v skupni trgovinski bilanci primanjkljaj mnogih stotin milijard lir.

—0—

TUDI TELETA V BATERIJAH

Ni dovolj, da vzgajamo piščance v baterijah, in jih prisilimo, da z nekaj več kot 2 kg krme pridobijo na teži en kg. Če je za piščance dobro, zakaj ne bi bilo priporočljivo tudi za teleta? Tako so si mislili Holandci in to poskusili. Na Holandskem je to videl nekdo iz Ferrare in poskusil. Izplača pa se, če se kravje mleko lahko dobro proda, ker tele opitajo potem s cenejšim nadomestilnim mlekom. Teleta odstavijo teden stare, potem jih postavijo v baterijo, ki je navadna lesena kletka, ki ne dovoljuje, da bi se tele lahko obrnilo. Vrč z nadomestilnim mlekom dobi postavljen izven kletke spredaj, kjer se privzdigne ena palica. Zadaj je toliko odprto, da odpadejo iz kletke odpadki in seč. Tele redijo v kletki 90 dni, to je do 150 kg približno teže.

Trgovina s svežimi paradižniki ob božiču

Na svetu se vsak dan seje in žanje, vsak dan se dobijo sveže breskve in drugo sveže sadje, vsak dan se dobi tudi sveža zelenjava, seveda ne vedno po istih ugodnih pogojih. Letala so zelo skržila razdalje med državami in mesti.

Svežih paradižnikov pa Evropi ni potrebno dobavljati iz tujih delov sveta, marveč jih vse leto vzgajajo v Evropi. V zadnjih letih se celo proizvodnja paradižnikov dviga. Stalno čitamo, da gradijo tu in tam ogromne rastlinjake - zelenjadnike, ki bodo dobavljali povrtnino vse leto. Tak ogromen zelenjadnik urejuje »Lada« v Semperu pri Gorici. Sveži paradižniki pa prihajajo danes na evropske trge predvsem iz Južne Italije, Španije, Holandske in Belgije ter Bolgarije. Znatno konkurenco pa dela tudi Severna Afrika. Bolgarija dobavlja najboljše paradižnike in tudi v ogromnih količinah. Jugoslavija za enkrat in tam področju ne igra nobene vloge, a se zdi, da bo v kratkem drugače.

—0—

MEDNARODNA TEKMA

Letošnja tekma v motornem oranju je bila v dneh 10. in 11. oktobra v Caledonu

(Ontario - Kanada). Tekmovalo je 33 zastopnikov iz 18 držav. Med prvimi 10 tekmovalci je bilo komaj 7 točk razlike. Od teh 10 oračev je 6 rabilo motor Massey Fergusson, 3 International in 1 Fordson. Prvih 10 oračev je rabilo 3 tipe plugov, in sicer 5 Ransomes, 4 Kverneland in 1 Fiskars. Najbolje ocenjen orač je bil Šved Yngve Mansson, ki je oral z motorjem Massey Ferguson in plugom Kverneland.

Italijanska udeleženca sta bila ocenjena na 21. in 32. mesto. Jugoslovani niso nastopili. Prihodnje tekmovanje bo septembra leta 1964 v okolici Dunaja (Avstrija).

TEDENSKI KOLEDARČEK

- 22. decembra, nedelja: Demetri, Mitko
- 23. decembra, ponedeljek: Vlasta, Viktorija
- 24. decembra, torek: Adam in Eva
- 25. decembra, sredo: Božič, Rodan
- 26. decembra, četrtek: Stefan, Zlatka
- 27. decembra, petek: Janez, Vanek
- 28. decembra, sobota: Nedolžni otroci, Neva
- 29. decembra, nedelja: Tomaž, Vojan
- 30. decembra, ponedeljek: Evgen, Genka
- 31. decembra, torek: Silvester
- 1. januarja, sredo: Novo leto 1964

Božična novela F. J.

Življenje ima

Manjkalo je še kak teden do božiča.

»Bova povabila koga za praznike, da ne bova tako sama?« je vprašal nekega večera dr. Goričnik svojo ženo, ko sta sedela doma pred televizorjem in je ravno nastopil odmor v programu. Že precej časa ji je želel to predlagati, pa je vedno rajši še počakal, ker je že vnaprej vedel, kaj bo odgovorila. In res se ni motil.

»Za božič pa res ne potrebujeva obiskov. Ali ni lepše, da sva za praznike sama?« je rekla skoraj ostro.

»Morda je bolj udobno. Toda lepše? Ne vem.« »Ti ni dovolj lepo, če sva za božič sama? Dva dni ti ne bo treba v pisarno in se gnjaviti s tistimi tvojimi pravdami. Lahko si boš temeljito odpočil in bral. Saj praviš, da nimaš nikoli časa za branje knjig.«

»To je res, vendarle pa bi rad, da bi bilo vsaj za božič malo življenja v hiši.«

»Oh, jaz ne pogrešam življenja,« je rekla. »Z obiski so same sitnosti. Nikoli bi ne mogla biti sama... Jaz pa hočem, da sva ravno za božične praznike sama... Saj veš, zakaj... Zaradi obletnice...«

»Vem,« jo je hitro prekinil, kakor bi odbil prst, ki se hoče dotakniti boleče rane. »Lahko bi povabila svojo sestro z možem in otroki, ali pa Boruta.«

»Oh, sestri in otrokom bom poslala darove za božič. Nekaj sem jih že nakupila,« je rekla. »Borut pa ti je vendar pisal v zadnjem pismu, da se bo šel za božič smučat v planine.«

»Če bi ga povabila, bi morda rad prišel... Toda še nikoli ga nisva povabila za božič. Razen ko je bil...«. Ko je bil še majhen, je hotel reči, a se je še pravočasno spomnil, da tega ne sme reči. Borut je bil njegov nečak in istih let kot njun Tomaž. Ko je bil še živ, sta večkrat povabila Boruta, da je imel Tomaž med božičnimi ali velikimi počitnicami družino. Zdaj je bil Borut že na univerzi, njun Tomaž pa je bil že štiri leta v grobu. Nekega nesrečnega dne, prav med božičnimi počitnicami, si je bil izposodil od nekega starejšega prijatelja »Vespo«, da bi se učil voziti. Vendar je preveč tvegaval, preden je popolnoma obvladal vozilo. Zaletel se je v zid in dve uri nato umrl v bolnišnici. Tedaj mu je bilo šestnajst let. Od takrat sta čim manjkrat vabila Boruta na obisk, da bi si prihranila bolečino primerjanja, kakšen bi bil zdaj Tomaž, če... Ali pravzaprav je bila Helena tista, ki se je bila teh primerjav, ker si je hotela čimbolj živo obdržati v spominu svojega Tomaža takega, kakršen je bil takrat. Hiša je bila še vedno polna njegovih igrač iz otroških let; ležale so prav tam, kjer jih je imel navado puščati on sam, da so vzbujale iluzijo njegove prisotnosti. V omarah so visele njegove obleke in če je včasih nenadno prišel domov, jih je našel razgrnjene po spalnici in Heleno vso objokano...

»Včasih je treba omare prezračiti in pogledati, če se niso zaredili molji v njih...« je rekla in obračala obraz vstran.

Tudi Tomaževa soba je ostala taka, kakršna je bila, ko je bil še živ. Na stolu je stala njegova aktovka s šolskimi knjigami, in na nočni omarici je ležal detektivski roman odprti prav na tisti strani, kjer ga je pustil odprtega Tomaž. Na podstrešju pa so čakale njegove smuči in kolo... S sten in kredenc so gledale njegove fotografije, s smehljajem, ki ni razodeval slutnje tako zgodnje smrti in ob katerem si sploh ni bilo mogoče misliti, da je ugasnil za vedno, z jasnimi očmi vred.

Bilo je, kot da je tisti zadnji dan njegovega življenja ostal po neki čarovniji za vedno ujet

v hiši in kot da bi se moral Tomaž vsak hip vrniti od nekod, iz kina ali z izleta s prijatelji, s tistega usodnega izleta... Toda nikoli več se ne bo vrnil, nikoli več. V to se je bilo treba vdati. Vendar Helene ni mogel prepričati o tem. Krčevito se je oklepala preteklosti in mu zamerila, kadar jo je skušal pripraviti do tega, da bi odtrgala svoje misli od tistega, kar je bilo, in se zivila v sedanost. Dolžila ga je, da je brezčuten in okrut in da vidi, da Tomaža ni imel tako rad kot ona... Počasi je spoznal, da je vse zaman in da je ne bo nikoli odvrnil od objokovanja nekdanje sreče. Ni mogla razumeti, da je prav v tem egoizmu, da je dajala vso ljubezen svojemu mrtvemu otroku in postala brezbrizna in trda do živih. Celo v njeni ljubezni do njega je bilo od takrat nekaj hladnega, kakor neka tiha užaljenost ali razočaranje nad tem, da je ne razume in da ne deli z njo v polni meri njene bolečine. Včasih je dala temu svojemu občutju, da je ne more razumeti in da ni tako globoko nesrečen nad izgubo sina kakor ona, tudi v besedah. Vendar ji ni zameril, čeprav je zaradi njenih očitkov večkrat zavladala tiha napetost med njima, kakor ravno tudi ta večer, ko sta sedela pred televizijo, hlinilec da z vsem zanimanjem sledita prizoru na zaslonu, v resnici pa pogreznjena vsak v svoje misli.

Pri vsem tem pa je on enako tragično občutil sinovo izgubo in morda jo je še težje prenašal, ker jo je dojemal tudi razumsko in ne samo čustveno kakor ona. Tako zelo se je razveselil otroka, ki je prišel, ko sta že skoraj obupala, da bi imela otroke, saj ji niso dajali zdravniki skoraj nobenega

upanja. In ko je postalo po težkem porodu gotovo, da Helena ne bo mogla imeti drugih otrok, sta se tembolj z ljubeznijo oklenila tega svojega edince. Toda če je otrok priklenil nase vso njeno materinsko naravo in izpolnil njeno sedanost, je on videl v njem tudi bodočnost. Medtem ko ga je ujeval na kolenih ali ga gledal, kako je spal v svoji beli postelji, z ročicami stisnjenima v pešici ob rožnatem obrazku, ožarjenem od plavih laskov, je že mislil na njegovo bodočnost. Razmišljal je o tem, kako ga bo vzgojil in napravil iz njega fanta in moža, kakor je treba, da bo nekaj zalegel tam, kamor ga bo postavila usoda. V otroku so bili posebljeni njegovi upi, v njem je videl tudi lastno življenje in lastno delo, podaljšano v bodočnost. Hotel je napraviti iz njega moža, pogumnega, plemenitega in zdravega, da bo rad in lahko nosil odgovornosti, ki mu jih bo naložilo življenje. In zaradi tega ga je vzgajal k drznosti in k veselju do tveganja. Vcepljal mu je veselje tudi do športa in do telesne vzdržljivosti, s tem pa je morda nehoti povzročil njegovo smrt. Sam v sebi se je čutil rahlo krivega in vedel je, da mu na tistem tudi žena očita, zakaj je vzgajal Tomaža k drznosti in mu vzbujal ljubezen do športa, čeprav tega ni nikoli dejala na glas. Res je, da mu ni dovolil prevelikih drznosti za njegova leta in da ni niti slutil, da bo Tomaž izkoristil na tistem kratkem izletu, katerega mu je sicer dovolil, priložnost tudi za to, da se bo poskušal v drvenju z »Vespo« po cestah zunaj mesta. Toda če bi mu takrat ne bil dovolil iti na izlet? Danes bi bilo vse drugače. Hiša bi še vedno odmevala od njegovega smeha, od njegovega veselega deškega hrupa...

Kadar ga je videla Helena, ni nikoli pokazal svoje potrnosti. Delal se je, kakor da je sinovo smrt prebolel in se tembolj posvetil svojemu odvetniškemu in političnemu delu. Hlinil je mirnost in vedrost, čeprav je vedel, da mu žena to zameri, ker misli, da je imel otroka premalo rad.

V resnici pa je to hlinil zato, da bi prevaril lastno bolečino in pomagal tudi Heleni, da bi lažje prebolela izgubo in se odtrgala od preteklosti. Skušal jo je premotiti s kramljanjem o čemerkoli, kadar je opazil, da postaja tiha in zamišljena, čeprav je vedel, da jo to draži in žali. Rajši je vzbujal v njej nevoljo nase, kakor da bi jo prepuščal njeni apatiji in obupu nad življenjem, kot tudi zdravnik včasih z dozdevno grobostjo prepričuje bolnika, da se ne bi pogreznil v globine nezvesti, iz katere bi se morda več ne prebudil. Obrnila je hrbet življenju in ga celo zasovražila. Postala je trda do živih, zlasti do mladih. Zakaj so imeli oni pravico do življenja, njen Tomaž pa je moral umreti? Morda se je zavedala, da jim je krivična, vendar pa ni imela več volje in moči, da bi premagala to svoje občutje v sebi. In ta občutek nemoči nasproti življenju in neskladnosti z možem jo je še bolj pahal v obup in jo napravljal še bolj zakrknjeno nasproti življenju.

Nič več je ni resnično zanimalo, niti glasha in gledališče, čeprav je prej zelo rada hodila h gledališkimi in filmskimi predstavami. Zdaj jo je komaj še kdaj pripravil, da je šla z njim h kaki posebno lepi predstavi. Strastno se je zanimala le za pogrebe. Vsak dan je v dnevniku najprej pogledala mrtvaška oznanila in ni zamudila nobenega pogreba v sosesčini. Zdelo se je, da ji pripravljajo razkošno zrežirani pogrebi z veliko množico pogrebcev nekak nenaravni užitek. Če se jih ni mogla udeležiti, jih je spremljala z okna ali s pločnika, vsa nekam razburjeno živahna, kakor da jo je še edino bližina smrti mogla vzdržati iz njene otopelosti. Pogrebi so ji pomenili tisto, kar pomenijo večini žensk poroke.

Vsaka tega ga je bilo v Heleni skoro strah. Nobeden od njiju še ni bil star, četudi nista bila več mlada. Toda zdelo se je, da je zdaj njuno življenje samo še čakanje na smrt, ko se bosta spet združila s svojim fantom. Njegova narava se je temu upirala in skušala se je iztrgati grozljivemu vdihu, kolikor je največ mogel. Reševal se je s svojim odvetniškim in javnim delom, vendar mu vest in sočutje nista dala, da bi puščal Heleno mnogo samo. Tako je opustil počasi skoro vse svoje prejšnje družabne obveznosti in navade. Le še mimogrede je stopil na kako kavo v kavarno, kjer se je nekadašnji shajal s prijatelji, in zvečer ni šel nikamor več, če ni bilo ravno kaj zelo nujnega. Rajši je delal ženi družbo pred televizorjem. Tako je vsaj njo pripravil do tega, da je gledala program. Drugače je šla rajši ležat in je dolge ure z odprtimi očmi gledala v temo, kakor da bi skušala predreti skozi njo v tisto, kar je bilo onstran življenja. Če se je kdaj pozno vrnil domov in tiho prišel v spalnico, da bi je ne zbudil, je že po tem, da ni slišal njenega dihanja, vedel, da ne spi. Včasih ga je popadel strah, da bi napravila samomor. Tolažilo ga je to, da je bila verna. Toda saj se je dogajalo, da so tudi verni ljudje sami napravili v hipu obupa konec lastnemu življenju.

Misel na to strašno možnost ga je vedno spet vznemirjala, in kadar mu je nenadno vdrla v zavest, morda med razpravo na sodišču ali med razgovorom s prijateljem, je izkoristil prvi primeren trenutek, da je stopil k najbližjemu telefonu in poklical Heleno. Oddahnil si je, ko je zaslišal njen glas. Skrbel je, da je bilo kakšno okno v stanovanju vedno odprto, in naročil tudi služkinji, naj pazi na to, ne da bi ji povedal, zakaj. Toda morda je razumela. »Nič se ne bojte, gospod,« je rekla. »Nikoli se ne mudim dolgo zunaj.«

Včasih, kadar je ostal sam v sobi, se je zazrl v vesele Tomaževe oči na fotografiji, in zazdelo se

večje pravice kot smrt

mu je, da so se zresile in ga očitajoče gledajo. »Zakaj me imata za mrtvega in zakaj sta se dala premagati od smrti? Jaz sem živ in hočem še živeti naprej, v vaju, v vašem življenju in delih, v vaši sreči in veselju. Hočem živeti, hočem živeti...«

Čutil je, da je svojemu mrtvemu otroku nekaj dolžan. Toda kaj? V teh štirih letih je tudi on — naskrivaj, da ni žena opazila — prebral mnogo filozofskih in religioznih knjig o smrti in življenju. Vera v onostransko življenje, ki ni v njem nikoli ugasnila, se mu je pri tem spet utrdila, vendar ni mogel odkriti, kako naj bi vzpostavil živo vez med seboj in ženo ter med dušo njunega otroka onstran materije... Upal je, da se bodo spet našli po smrti, toda ali res ni možno nič drugega kakor to strašno čakanje na smrt? Tej misli sta se upirala v njem nagon in razum.

Najhuje je bilo vedno o božičnih praznikih, delno zato, ker je obletnica Tomaževe smrti padla prav v tiste dni, nekaj pa tudi zato, ker ju je božič s svojim prisrčnim značajem družinskega praznika najbolj spominjal na dni, ko sta pripravljala božično drevesce skupaj z otrokom in se z njim vred veselila, kadar so zagorele lučke na njem. Kako zelo sta bila srečna, ko je njegov otroški, včasih še negotov glasek zapel »Sveta noč, blažena noč« ali »Pastirčki vi, kaj se vam zdi, kot se je bil naučil v šoli in od mame v dolgih tednih pričakovanja božiča, ko sta prepela, medtem ko ga je spravljala spat, vse božične pesmi, ki sta jih znala. In kakšno veselje je bilo na božični dan zjutraj, ko je našel Jezuščkove darove pod drevesčkom... Onadva sta bila prav tako srečna kot on.

Zdaj pa so bili božični dnevi najbolj žalostni v letu. Se vedno je Helena vsako leto okrasila božično drevo, a le bolj iz spomina na preteklost. Lučke na njem sta prižgala šele potem, kadar sta se vrnila s pokopališča, kamor je nesla Tomažu na grob drugo smrečico in mu jo okrasila ter prižgala lučke v prvem mraku svete noči... In njeno srce je ostalo tam pri tistem božičnem drevesu, ki je osamljeno žarelo na grobu sredi teme... Doma je bila tiha in kot odsotna z duhom, da je ni upal motiti. In tako je po nekaj brezuspešnih poskusih, da bi jo razvedril in odvrnil njene misli drugam, utihnil še on... Potem sta molče sedela v naslanjačih, se držala za roke in gledala v lučke na drevesu in v rahlo ožarjeno sveto družinico v hlevčku pod drevesom, v jaslicah, ki sta jih kupila za Tomaža in katere je s takim veseljem sestavljal ter oblagal z mahom, ki ga je šel sam nabrat v košek. Se vedno so bile obložene s tistim njegovim zadnjim mahom, zdaj že čisto posušenim... Vedela sta, da bo tisti mah vedno ostal tam, dokler bosta živa...

In še huje je bilo naslednja dva dni. On je prebiral božične številke časnikov ali kako knjigo, ona pa je navidezno brezvoljno listala po ženskih revijah, toda opazil je, da po celo uro ni obrnila strani...

Vedel je, da bo tudi letošnji božič tako, in zato se ga je bal. Vrgel se je v delo in si želel, da bi bili prazniki čimprej mimo.

Potem pa se je nekaj zgodilo.

Že v božičnem tednu je razburil vse mesto strašen dogodek. Neki delavec v bližnji mestni okolici je iz ljubosumnosti ubil ženo in nato napravil samomor. Časniki so bili polni podrobnosti o tem in niso pozabili omeniti, da sta bila njuna majhna

otroka priči prizoru, ko je oče z nožem zabodel ženo. Morda je ob pogledu nanju prevzel morivca obup, da je šel in se obesil... Ko so prihiteli ljudje, so našli večjega, triletnega otroka, ki se je od groze kot otrepel skrival v kot in ni več spregovoril besede, kakor da je pozabil govoriti, mlajši, enoleten, pa je sedel ob mrtvi mami na tleh in jo z okrvavljenima ročicama božal po obrazu... Spravili so ju začasno k sosedom, so na kratko poročali listi, dokler se ne javijo kaki sorodniki, ki bi ju bili pripravljali vzeti k sebi. Upati je — je pristavil poročevavec nekega dnevnika — da bo tudi starejši otrok s časom pozabil strašno doživetje.

Dr. Goričnika je grozni dogodek še posebno pretresel, ker je poznal tistega delavca. Nekajkrat ga je bil poklical v svojo pisarno na razgovor, ko je njegova žena vložila tožbo za ločitev, ker da ne more več prenašati njegove bolestne ljubosumnosti. Videl je, da drugače ni slab človek, in skušal ju je pregovoriti, da bi se poravnala, preden bi sodišče odločilo in bi bila družina razbita. Nekajkrat ga je tudi naročil, da mu je opravil razna popravila v vili in okrog nje. Molčeči mož dostojnega obnašanja je bil priden in vesten ter mu je vzbujal simpatičen vtis, tako da bi si nikoli ne bil mislil, da je zmožen česa takega.

Tudi Heleno je dogodek nenavadno presunil, ne le zato, ker je delavca poznala, ampak še bolj

zaradi otrok. Globoko sta se ji zasmilila. »Kaj sta občutila, ko jima je oče ubijal mamo? Pomisli!« je rekla, ko sta prebirala časnik.

»Kaj pišejo o malima?« je vprašal drugo jutro, ko je pregledoval časnik pred odhodom v pisarno. »Nič več ne pišejo,« je rekel. »Se en dan ali dva se bodo ukvarjali s tem dogodkom, vedno bolj na kratko, potem pa se bo zgodil kak drug zločin in ta bo odrinjen v pozabo. Saj ne bo sodne obravnave, ker je krivec mrtve. Stvar bo dokončno in za vselej pozabljena.«

»Dokončno in za vselej...«, je ponovila zamišljeno. »A ne za uboga otroka, ki sta ostala brez očeta in matere.«

»Mogoče bosta pozabila, saj sta še prav majhna. In majhni otroci pozabljajo.«

»Ne vedno... Posledice lahko ostanejo. Brala sem o tem.«

Seveda, ko je imela Tomaža, je prebrala vse knjige o otroški psihi in vzgoji, ki jih je mogla dobiti.

Potem nista več govorila o tem. Odšel je v pisarno. Toda ko ji je opoldne po kosilu predlagal, da bi se peljala malo na sprehod, ker je bil za božični čas nenavadno lep sončen dan, je nenadno rekla:

»Peljiva se obiskat tista dva otroka.«

Ni ugovarjal. Celu razveselil se je. Bilo je prvič po Tomaževi smrti, da je pokazala tako zanimanje za kakšno stvar.

Kmalu sta bila v eni tistih vasi v okolici, ki so že bolj delavske kot kmečke in se že vraščajo v predmestja. Hiše so še kmečke, z latniki in z vrtički in tuintam je še videti kak košček vinograde, toda moški hodijo delat v industrije ali v pristanišče, samo ob prostih dneh še kaj postore okrog hiše.

Pustila sta avto pred gostilno sredi vasi, kjer so jima tudi povedali, kje je tista hiša. Bila je majhna hišica na koncu vasi, da sta morala še nekajkrat vprašati, preden sta jo našla. Skoraj v ničemer se ni ločila od hišic v soseščini in nič razen zaprtih oken in vrat ni razodevalo, da se

je pred dvema dnevoma zgodil med njenimi stenami grozen zločin. Na vrvi pred hišo je še vedno visela pisana delavska srajca in nekaj drugega perila, pod vrvo je stalo prazno vedro, v katerem je žena najbrž prinesla perilo sušit še nekaj trenutkov pred tragedijo, in po dvorišču sta se sprehajali dve kokoši.

»Vse grozne tragedije so od blizu banalne,« je rekel on. »Morda si je samomorivec odrezal prav kos te vrvi za perilo.«

»Vprašajva, kje sta otroka,« je rekla ona.

Odšla sta do najbližje hiše in vprašala. Pokazali so jima. Na dvorišču sta našla pet otrok, ki so brskali po zemlji. Dva sta se pulila za polomljeno majhno samokolnico. Komaj da so se zme-nili zanju.

Pobožala sta otroka po laseh in po od zemlje umazanih obrazkih sta skušala uganiti, katera dva sta žrtvi tragedije. Morda tistile najmlajši, ki je ves zatopljen drezal s paličico v blatno lužico pod seboj? Helena ga je dvignila v naročje. Imel je velike sinje oči, svečko pod noskom in mokre hlačice.

»Saj se boš prehladil,« je rekla. Mali jo je nepremično gledal.

Predstavila sta se mladi ženski, ki je stopila iz hiše z dojenčkom v rokah, in povedala, zakaj sta prišla. Zanima ju usoda obeh nesrečnih otrok.

»Tale je mlajši, Igor,« je pokazala ženska na otroka v Heleninem naročju. »Tamle je pa večji. Pridi sem Klavdij. Daj ročico tej gospe in gospodu.«

Majhen deček je obotavljaje se prišel bliže.

»Daj mi ročico,« je rekla Helena.

Deček jo je samo gledal z velikimi svetlimi očmi, ročice pa ji ni dal.

»Zelo je še prestrašen. In skoraj nič ne govori,« ga je opravičila ženska. »Veste, vse je videl in tudi razumel. Toda zdaj je že malo boljši. Od začetka smo mislili, da bo ostal nem.«

»Bosta ostala pri vas?« je vprašala Helena.

»Začasno že, za stalno pa ju ne moremo obdržati, ker imamo že štiri otroke,« je pokazala z očmi na ostale tri otroke na dvorišču in na dojenčka v svojem naročju. »So nam že rekli, da ju bo vzela provinca, če se ne bodo javili sorodniki. Pa doslej se še niso. Nista bila od tukaj,« je pojasnila.

Zavladal je hip molka.

»Bi ju lahko vzela midva za božične praznike k nama?« se je oglasila Helena in njen glas je zvenel čudno drugače, kot sicer, kot da je postala nenadno mlajša.

»Lahko,« je rekla mlada ženska. »Če mi pustite naslov, da bom vedela povedati, kje sta, če bo kdo vprašal zanju.«

»Saj lahko?« se je Helena ozrla v moža.

Smehlja je prikimal.

»Pridita noter,« je rekla mlada gospodinja. »Tako jima bom vse pripravila. A najprej ti moram seveda preobleči hlačke, ti posranček,« je pristavila z grobo ljubeznivostjo in nastavila roke, da bi ga vzela v naročje. Toda otrok se je nenadno stisnil k Heleni in skril obrazek na njeni rami.

»Ga bom kar jaz,« je rekla Helena in mu začela odpenjati naramnice hlačk pod puloverčkom.

Ko se je dr. Goričnik naslednji dan vrnil na kosilo, je našel Tomaževe igrače, ki so štiri leta stale vedno na istem mestu, vse razmetane po hiši in nekdanja Tomaževa soba je bila prvič od njegove smrti spet v neredu.

»Neki prostor morata imeti samo zase,« je rekla Helena, kot da se opravičuje. »Tudi Klavdij

(Konec na 10. strani)

Božič po svetu

Ze skoro 2.000 let žari zvezda betlehemska nad vsem človeštvom, ki nas spominja svetega rojstva z različnimi navadami. Nastale so iz pristnega ljudskega čustvovanja, ki se hoče vsaj enkrat v letu zateči iz mehaniziranega krogoteka življenja v mirno in mehko podoživljanje svetotajstev.

Od severnih ledenih pokrajin do vroče Amazonke, od kitajskih ravnin do Skalnih gora, povsod po svetu so se ohranile svojske božične navade, izraz nepokvarjene ljudske duše. Drevesce ali jaslice, božična pesem ali piščali, vse poje čast in slavo Novorojenemu.

Različne so navade pri slovanskih narodih. Bolgari jedo za božič božji kruh, imenovan »bogovica« in hišo pokadijo z dimom matere dušice. Pri Srbih je navada polagati mlado smrekovino na ogenj v obliki križa. Zenske so v znak plodovitosti obsipavale moške z žitnim zrnjem. V Ukrajini imajo navado privleči v hišo do stropa visoke smreke, potem čakajo za božič na hišnem pragu, da zažari prva večernica na nebu, nato se zberejo okrog drevesa. Moravani se za sveti večer gostijo s tolstim karpim in pšeničnim zdrobom, ki pomeni denar. Na Slovaškem in Madžarskem je ohranjena navada, da postavijo pod bližnje drevo nekaj jedil — za božje Dete. Po vseh balkanskih vaseh zažigajo za božič kresove in ognje, ki naj bi odganjali hudobne duhove. Pri Grkih pa hodijo otroci od hiše do hiše z baklami in pojo svete pesmi. V dar jim dajejo majhne kruhke, orehe in fige.

Pri nas je to v navadi pri »otroški koledii« za praznik svetih treh kraljev. Podobna navada, samo s to razliko, da hodijo po cestah odrasli prepevajo božične melodije, s spremstvom piščali na mehove, se je ohranila na Škotskem in v Angliji.

Poglejmo še tja gor na Sever. Na Norveškem gredo na božični večer vsi vaščani v gozd. Tam so že izbrali visoko smreko, okoli nje so oklestili vejice drugih dreves, da je ostala na samem. Opolnoči smreko zažgo in pojejo okoli nje. Enak »božični kres« je znan tudi na Danskem.

V zahodni Evropi je za božič ena izmed poglavitnih zadev — obložena miza. Vendar so se tudi pri tem žledolodnem praznovanju ohranile določene navade. Pri božični večerji v anglosaških družinah ne sme manjkati puran, kot so pri nas v navadi lešniki in orehi. Iz Nemčije je tudi v Francijo in v Anglijo prišla navada postavljati božično drevo, ki se je že udomačilo tudi v južnih evropskih krajih. Tukaj so pa še vedno pod vaško streho središče božičnega čustvovanja lepo razstavljene jaslice. Po Južni Italiji pa ne smejo manjkati »pifferari«, ki pripojejo z mehovi v mestu oznanjat kot

pastirski rojstvo Gospodovo. V Južni Ameriki je pa za naš božič vroče poletje. Božične praznike praznujejo sicer tudi tam, a bolj s poslasticami za usta. V Venezueli in Braziliji cvrejo za božič »bunelos« iz moke in sira.

Božič je povsod! Ne poznajo pa vsi blagodejnega občutja, ko pričakuje družina v topli sobi ob jaslicah in drevescu, da udari polnoč in se... Kristus rodi.

—0—

U Betlehem

»O Betlehem, najmanjši med tisočimi Judovega rodu,« poje prerok Matej o rodnem mestu učlovečenega Boga.

Zares ni več najmanjši. Betlehem je postal ljubko in cvetoče mesto z modernimi hišami in vilami, mnogimi samostani in zvoniki sredi vinogradov in vrtov s smokvami, ki so tu slajše od medu. Ne pa samo zunanja oblika, ki daje mestu sloves, marveč še bolj njegova duhovna preteklost.

Tu je sveta votlina, kjer je Mati povila dete in ga v jasli položila.

O tem svetem kraju govore prvi sv. Justin že v II. stoletju. V dobi učenika Origena se je začelo čiščenje pri sveti votlini. Rimski cesar Hadrijan si je prizadeval na vse načine, da bi v Palestini zbrisal vse sledove krščanstva. Okrog betlehemske votline je ukazal nasaditi gaj, ki je bil posvečen poganskemu bogu Adonisu. Kljub vsem tem poskusom so verniki hodili molit zlasti za božič v ta sveti kraj. Sveta Helena, bizantinska ce-

Ena pesem se rodi...

Ko pride čas okrog božiča, se v srcih vseh ljudi zbudi prenežna melodija »Sveta noč, blažena noč...« V vse jezike, celo v afriške, je že prevedena.

Manj znana kot pesem - hvalnica božičnemu Detetu sta pa tista dva, ki sta zložila ta sveti pozdrav in ga ubrala v mehko svetonočno pesem. Besedilo je vdahnilo veliko sroce skromnega vaškega kaplana Jožefa Mohra. Rojen je bil leta 1792 v vasi Oberndorf pri Salzburgu. Tam je bil tudi za kaplana. V mrzli noči 24. decembra leta 1818 so ga poklicali visoko v gorsko vas. Mlada mati na porodu je v smrtni nevarnosti prosila za sveto popotnico. Kaplan je gazil sneg v breg za dečkom, ki je nosil svetilko in kazal pot. Ivje se je lesketalo kot biseri po smrekovih vejah. Povsem sveta tišina. V dolini so se svetila okna izpod zasneženih streh. Božični večer!

Ko je kaplan opravil sveto opravilo in se je v kuhinji na gorski kmetiji okrepčal s čajem, je zavekalo v porodniški sobi človeško dete, ki je v tisti sveti noči prišlo na svet.

Kaplan Mohr se vrača po gazi v dolino. Pri srcu mu je veselo in milo, ker je mladi materi prinesel sveto tolažbo in videl nje veseli obraz, ob njenem detetu. Zatopil se je v premišljevanje. Tedaj se v dolini oglase zvonovi. K polnočnici vabijo! V tem razpoloženju začne Mohr šepetati pozdrav: Sveta noč... Beseda se niza k besedi kot po čudovitem navdihu. Ko se vrne v kaplanijo, je še nekaj časa do polnočnice. Sede k pisalniku in napiše kar mu je srce narekovalo, kar v enem dušku.

Pokliče svojega prijatelja, učitelja in organista Franca Ksaverija Gruberja. Skromni, pomožni učitelj, skladatelj po vsem svetu znane božične himne, je bil tedaj nepoznana oseba. V hiši malega usnjarja Jožefa Gruberja in žene Ane je prišel na svet leta 1786. Ze v osnovni šoli je kazal veliko glasbeno nadarjenost. Denarja pa ni bilo, da bi ga oče izločal. Fantič si je pomagal. V luknjičasti hlevski zid je zabil ploščate kline in se je skrivaj vadal na njih kot na kaki klaviaturi. In vendar je šlo! Dvanajst let je bil fant star, ko je zbolel vaški učitelj. Kdo bo v nedeljo orgljal pri veliki maši? Dečko se je ponudil. Vse je strmelo, ko je

sarica, je šla na dolgo romanje v Palestino; ugotovila je vse svete kraje in je ukazala leta 326 zgraditi veličastno baziliko nad krajem Gospodovega rojstva. V naslednjih dveh stoletjih je postal Betlehem tudi središče samostanskega življenja. Leta 529 pa je izbruhnila revolucija Samaritancev, ki so porušili in požgali večino poslopij v Betlehemu in tudi baziliko sv. rojstva.

Malo let potem je vstala iz razvalin po Justinijanovem ukazu še bolj veličastna. Ta se je ohranila z nekaj popravili še do danes, čeprav so divjale neštete vojne po vsej Palestini. Čudežno ohranitev bazilike so že stari pripisovali nadnaravnemu varstvu, o čemer govore tudi razne legende.

Kalif Hakim je nalašč poslal svoje čete, da bi razrušile betlehemske cerkev. Prikazala pa se je tako slepeča luč, da so vsi popadali od strahu na tla.

Domačini v Betlehemu si pripovedujejo še drugo: Neki egiptovski sultan se je zaklel, da bo odnesel iz bazilike vse marmorne stebre za svojo palačo v Kairu. Ko so plenivci stopili v svetišče, je planila nadnje veličanska kača in jih je prepodila. Za časa križarskih pohodov se je vojna vihra tudi čudežno ognila svetega kraja. Latinski cesarji so se pustili kronati v betlehemske bazilike; od takrat so začeli cerkev krasiti največji umetniki z marmorji in mozaiki.

Bazilika nad »hlevčkom« je še danes središče in ponos Betlehemčanov. Skoro vsi so kristjani, polovica katoličanov, malo manj grško-pravoslavni, nekaj je armenskih monofizitov. Zato tudi obhajajo v Betlehemu trojen božič: katoliški, petnajst dni za našim ga obhajajo pravoslavni, ob svetih treh kraljih pa začnejo Armenci svojo božično liturgijo.

Ob vseh treh praznikih je pravi vrvež po betlehemske ulicah. Moški plešejo v znak radosti značilni »dabhe« in spremljajo jeruzalemskega patriarha v dolgem sprevodu v baziliko rojstva. Betlehemčanke, čeprav sicer po modi oblečene, si nadenejo za božič svoje noše in bdijo vso noč ob votlini menjaje molitve s svojo značilno vzhodno uspanko: »O Mama božja, kako je lep tvoj Jezusček!«

~~~~~

fante še kar dobro igral skozi vso mašo. Omehčalo se je tudi očetovo srce. Za pet goldinarjev je kupil sinu star špinet. Na njem se je mladenič izvežbal za dobrega organista. Opat iz sosednjega samostana mu je kot plačilo za orgljanje pomagal, da je postal tudi učitelj. Leta 1816 je prišel za organista v Oberndorf. S kaplanom, tudi velikim ljubiteljem glasbe, sta postala tesna prijatelja. Večkrat mu je Mohr pripravil pevno besedilo, on ga je pa uglasbil. Zložil je nad 90 skladb. Biser med vsemi pa je »Sveta noč...«

Učitelj Gruber je potrkal in stopil v kaplanovo sobo. Mohr mu pokaže besedilo nove pesmi: »Da bo za nocojšnjo polnočnico nekaj novega,« reče prijatelju, »bi mi mogel kar precej poiskati melodijo?« Učitelj sname violino in poskuša. Tako nalahko,« prigovarja kaplan, »da se bo zdelo, kot da priplava spev iz nebeških višin.« Poskušala sta še in še. Pri maši so jo že štirje zapeli. Vsa srca so bila ganjena. Drugo kitičo so že posnemali nekateri, pri tretji je pa že vsa cerkev pritisnila.

Po praznikih se je melodija »Sveta noč...« razširila po vseh sosednjih farah. Takrat pa še ni bilo kopirnih strojev, zato je ljudstvo prvotno melodijo nekoliko po svoje spremenilo. Zlasti tretji, četrta, deveta in enajsti takt se nekoliko razlikujejo od prvotne skladbe. Nekaj let pred svojo smrtjo, je Gruber, ki je imel železen spomin, napisal še enkrat melodijo tako, kot je prvič zadonela v domači cerkvi.

Potem so pa še nekoliko spremenili besedilo in melodijo, a v bistvu je ostala taka, kot se je rodila takrat ko sta jo zapela Mohr in Gruber. Odzveni morda v prostoru, v času pa ne bo nikoli!

Življenje ima večje pravice kot smrt

(Nadaljevanje z 9. strani)

se je že nasmehnil, veš? Po kosilu pa bom šla z njima na sprehod, malo gibanja bo tudi meni dobro delo... In nabrali bomo malo mahu za jaslice,« je pristavila. »Jutri bomo imeli ves čas opravka z njimi. Zadnji dan ne bo več časa.«

»Seveda ne, takrat bo treba krasiti božično drevo. To tudi vzame pri nas skoro ves dan, saj veš,« je rekel on.

Zdelo se mu je, da se mu je Tomaž s fotografije veselo nasmehnil in mu pritrdil.

Tisti božič je bil torej drugačen, kot pa se je bal. In ko sta na božični večer otroka končno zaspala in sta se znašla onadva spet sama pri božičnem drevesu, držel se za roke, je rekla Helena, potihem kot da se sramuje:

»In če bi... ostala mala dva za vedno pri nama?«

»Kakal sem že, kdaj boš prišla s tem na dan,« jo je podražil. Potem jo je poljubil. »Ali ni lepše tako? Kar pomladila si se. Tudi Tomaž je gotovo zadovoljen, da je dobil dva brata.«

Ona je zajokala, toda vedel je, da so to odresilne solze in da se je odtajal led obupa v njej.

Življenje ima vendarle več pravic kot smrt,« je pomislil.

K O N E C

Albert Rejec:

Usak konec leta 600 - 700 tisoč knjig

Pri vsem našem črnogledem presojanju, da naše slovensko ljudstvo čedalje manj bere, pa nas le objame val optimizma, ko ugotavljamo zdaj ob koncu leta, da je okoli 130.000 slovenskih družin naročilo letne koledarje s priloženimi knjigami knjižnih družb ter da je slovenske domove na slovenski zemlji ne glede na državne meje treh držav preplavila velikanska množica od 600.000 do 700.000 dobrih slovenskih knjig. Knjižne družbe po velikosti so naslednje: Celjska »Mohorjeva družba«, Prešernova družba v Ljubljani, Celovška »Mohorjeva družba«, Goriška »Mohorjeva družba«, Jadranski koledar s knjigami Prešernove družbe in prav tako Koledar Slovenske Koroške s priloženimi knjigami Prešernove družbe. Prenehala je delovati »Kmečka knjiga« v Ljubljani, ki je tudi izdajala v nakladi 27.000 izvodov zadnja leta Koledar in še nekaj knjig zraven. Pač pa raste dejavnost »Slovenske Matice«, ki sicer ne izdaja koledarjev, pač pa vsako leto po tri tehtne knjige s cenami dostopnejšimi za skromnejše žepce, v nakladi 5.000 izvodov.

MOHORJEVA IN PREŠERNOVA DVE VELIKANKI

Dve velikanki med temi knjižnimi družbami sta Celjska Mohorjeva družba in Prešernova. Obe sta v upadanju glede števila članov, toda ne v toliki meri, da bi to zbijalo zaskrbljenost. Naklada v letošnjem letu, to je s koledarjem za 1964, znaša za Mohorjevo družbo 75.000 udov, kar je za 5.000 manj kakor lani. Vzrok letošnjemu padcu naj bi bilo delno povišanje članarine na 800 din. za pet knjig (štiri knjige in koledar), delno pa verjetno neki stavki v eni izmed knjig, ki starim članom niso bili všeč. Celjska Mohorjeva družba se je sicer vsa povojna leta vzdržala na običudovanju visoki višini 80.000 članov in bi šla še višje, če bi bilo v povojnih letih dovolj papirja in manj težav s tiskarnami, ki so bile prenatrpane z delom. Letošnja njena knjižna bera obsega poleg koledarja dve leposlovni deli: »Sadovi zla«, izvirno delo pisateljice Joži Munihi, ki je že napisala za Mohorjevo povest »Ljudje iz Stržišča«. Tudi ta novejša zgodba obravnava vojni čas, in sicer življenje Slovencev, izseljenih med vojno v Nemčijo. Jurčičev »Juri Kozjak« pa je ponatis ravno ob stoletnici, ko ga je družba sv. Mohorja »na svitlo dala« leta 1864. V lepi opremi slikarja Gvidona Birolle je zdaj prav prikupna knjiga. O vrtnarstvu so naše knjižne družbe zmerom izdajale knjige, tokrat je Mohorjeva izbrala »Pot v vrtno veselje« inž. Miha Ogorovca, ki se ukvarja predvsem s cveticami in okrasnim grmičevjem. Letošnja pesmarica »Kramole - Tomc: Slovenska Pesmarica I«, je prvi del v treh delih zamišljene pesmarice. Ta prvi del obsega skladatelje jugo-zahodne Slovenije: Dolenjska, Notranjska, Primorska in Trst ter Režija in Benečija. Od Primorcev so med drugimi Lojze Bratuž, Rado Simoniti, Bravničar, Vinko Vodopivec, Sonc, Venturini, Mirk, Vrabec, Svara, Ščekova, a med njimi celo eden iz najmlajšega rodu: Pavle Merku. Med sodelavci v Koledarju za članke o aktualnih vprašanjih srečujemo imena, ki so nam znana iz dnevnega tiska, kakor npr. dr. France Bučar, Božidar Pahor, seizmolog Vladimir Ribarič, v leposlovnem delu Alojz Rebula in Ludvik Zoržut. Knjige so opremljene akad. slikar Lojze Perko, ing. arh. Tone Bitenc, ing. arh. Ivan Pengov, kar je vsekakor zadosten dokaz, da so Mohorjeve knjige okusno opremljene kljub skromnemu papirju. A kako naj bi bilo drugače, ko pa dobe člani točno osemsto strani branja za osemsto dinarjev. Letošnje Mohorjeve knjige so se že kakor Prešernove pošteno potrudile, da bi se čim bolj približale ne le okusu povprečnega bralca, temveč so tudi postale že lažje branje, pa čeravno so predvsem članki v Koledarju še zmerom trd oreh za preprostega bralca in jo v tem oziru prekaša zadnja leta Prešernov koledar. Najtežje vprašanje za Mohorjevo družbo pa je pomanjkanje katoliških pisateljev, ki bi zanjo pisali povesti za večernice in boljša leposlovna dela za njeno knjižnico. Za svoje razne praktične priročnike dobi sodelavce od univerzitetnih profesorjev pa do inženirjev in tehnikov. Zato le delno drži kritika na

račun njenega uredništva, naj bi izdajalo sodobnejše knjige, toda kje najti rokopise, primerne za velikansko število njenih katoliških zavednih članov?!

PREŠERNOVA BERA

Prešernova družba je pa bolj občutila posledice, da se je socialna struktura slovenskega prebivalstva globoko spremenila. V prvih letih svojega obstoja je hitro rastla in dosegla s svojimi knjigami za leto 1957 85.000 članov, nato je postopoma padala ter padla v lanskem letu na 45.000, kjer se je tudi letos obdržala. Člani Prešernove družbe niso iz tipično kmečkih krajev, temveč bolj iz večjih središč, velik del njenih bralcev spada v tiste množice, ki jih je zadnja leta pritegnila industrializacija. Opaziti je, da so slabi bralci knjig prebivalci v industrijskih stanovanjskih blokih in celo tudi tisti delavci, ki še niso dobili stanovanj v bližini svojih tovarn ter se vsako jutro vozijo na delo z avtobusi iz oddaljenih vasi. Prešernovih knjig je ne le za knjigo več, temveč so tudi bolj zajetne, saj dobe njeni člani za 900 din. kar nad 1100 strani branja. Najbolj dragoceni njeni knjigi sta oha njena priročnika: zdravniška in zemljepisna knjiga. Od zgodnjih Knajpovih knjig Mohorjeve družbe pa do današnjega dne smo Slovenci že dobili precej »ljudskih zdravnikov«. Toda »Naš zdravnik« dr. Franja Smerduja poseka vse svoje poljudne prednike po obsegu, preglednosti in prilagoditvi ne le na sedanje bolezni, ampak tudi na dejansko stanje, da so vsi naši ljudje zaradi socialnih obveznih zavarovanj za primere bolezni zelo pogosto pri zdravnikih. V knjigi seveda ne manjka poglavje o prometnih nevarnostih s svojimi okvarami. Zelo obširno so obdelane razne diete in sploh dietalna prehrana, skratka zelo sodobna zdravniška knjiga za sedanje bolezni sodobnega človeka in njegovo pojmovanje bolezni. Pri velikem obsegu motorizacije in pogostnem potovanju vseh ljudi je prišla kot nalašč knjiga profesorja Franceta Planine o Sloveniji in njenih krajih. Ni je količikaj pomembne slovenske vasice ali pa tudi pomembnejše cerkve, da bi ne bila omenjena. Kdor le količikaj potuje po slovenskih krajih v družbi ali sam, mu bo Planinova »Slovenija in njeni kraji« pomagala, da ne bo ničesar prezrl, kar je gledanja vredno. In tega imamo Slovenci ogromno, naj jo le poskuša prebrati, pa bo videl. Kakor Mohorjeva je tudi Prešernova dala večji poudarek leposlovnemu branju in je zato dala eno izvirno slovensko delo, in sicer »Iz Iskre požar« Franceta Bevka o tolminskem puntu, nato ponatis, kakor Mohorjeva, starejšega slovenskega dela »V Zali« Ivana Tavčarja in prevod ruskega pisatelja Nekrasova »V rodnem mestu« o usodi bivših sovjet-

skih borcev, ki so se po zadnji vojni vrnili v civilno življenje. Prešernov koledar je letos napravil zelo velik korak naprej, da bi bil čimbolj privlačen branje, zato je v njem dosti potopisov, tudi tistih sotrudnikov, ki so v Mohorjevem koledarju, nekaj materiala o športu in popevkih, kar naj bi privlačilo mladino. Vsa beroča javnost je postala pozorna na članek Miška Kranjca »Kam greš vas?«, ker skuša ugotoviti za svojo rojstno vasa in bližnje kraje, ki so nekoliko oddaljeni od industrijskih središč, kakšna bo njihova pot nadaljnjega razvoja. Njegove ugotovitve veljajo v precejšnji meri tudi za vse druge slovenske vasi, ki so ostale v svojem kmečkem načinu proizvodnje in življenja.

PRIMERJAVA

Primerjava med dvema vodilnima slovenskima knjižnima družbama prikazuje precej sorodnega. Obe dajeta mnogo več leposlovnega branja svojim bralcem, izdajata skoro kar enake praktične priročnike. V koledarskem branju imata podobne politične preglede in praznovanja zgodovinskih obletnic, ker jih sestavljajo pisci, ki sodelujejo pri obeh. Razlikuje se pa seveda Mohorjeva po člankih, ki veličajo voditelje katoliške Cerkve in domače slovenske škofo ter druge zaslužne duhovnike. Tudi glede vseh svojih knjig Mohorjeva družba pazi, da ne bi zašlo vanje proticerkveno in protivsko pisanje. Res pa je tudi, da je iz leta v leto manj takšnih mest v Prešernovih knjigah, ki bi neprijetno zadele verne katoličane, letos pa kaj takega sploh ni. Pač pa pogrešajo zelo mnogo bralci Prešernovega koledarja takšen koledar imen in praznikov, ki bi bolj dejansko ustrezal stvarnim razmeram. Od velikih cerkvenih praznikov je omenjen samo božič, manjkajo pa velika noč in cela vrsta drugih cerkvenih praznikov, ki jih ljudje zlasti na deželi na en ali drug način še praznujejo in je prav zato iskan Mohorjev koledar z vsemi imeni, ki so nanje ljudje navajeni.

Nekam hitro vprašanje za vse slovenske knjižne družbe s koledarji in poljudnimi knjigami: ali bodo vzdržale v veliki tekmi na slovenski zemlji s približno pol milijona radijskih aparatov, nekaj deset tisoč televizorjev, s stotisoč motoriziranih voznikov, ki malo bero, s šolsko mladino, ki še in precej bere, a z doraslimi, ki jim boj za večjo življenjsko raven ne da miru in niti časa, da bi vzeli v roke knjigo, in končno, kakor je »Novi list« v svojih ocenah prejšnjih let pogumno ugotavljal zastarelost in neaktualnost pri naših Družbah, ali bodo hotele in, kar je še bolj važno, ali bodo sposobne nuditi našim ljudem branje, ki ga bodo jemali v roke?

Zanimiv intervju Dušana Pirjevca

Novi odgovorni urednik ljubljanske revije »Sodobnost« je postal skupaj z Dragom Segom znani slavist in literarni kritik Dušan Pirjavec. Izvolil ga je zbor sodelavcev »Sodobnosti« na svojem nedavnem sestanku. Poleg obeh odgovornih urednikov sta v uredniškem odboru še Niko Grafenauer in Ivan Sedej. Tajnik uredništva je postal Marjan Brezovar.

Dušan Pirjavec, ki je postal tudi mednarodno zelo znan zaradi svoje slovite polemike s srbskim pisateljem Čosićem o tako imenovanem jugoslovanstvu (saj ji je celo londonski »Times« posvetil dve celi koloni), je dal ob svoji izvolitvi za odgovornega urednika »Sodobnosti« za »Ljubljanski dnevnik« zelo zanimiv intervju, v katerem je izjavil med drugim svojemu spraševalcu:

»Preden vam odgovorim na zastavljeno vprašanje, si morava biti na jasnem o temle: Pristajam na tale intervju samo zaradi vas osebno, nikakor pa ne zato, ker ste prišli k meni od nekega slovenskega dnevnega časopisa, kajti vedeti morate, da po mojem prepričanju ni danes v Sloveniji niti enega resničnega dnevnega časopisa. Zdaj pa k vašemu vprašanju. Sprememba v uredništvu »Sodobnosti« je na eni strani konstatacija nekih dejstev — na drugi strani pa izraz upanja. Ali konkretno: izkazalo se je, da se je v zadnjem času precejšnje število sodelavcev strnilo okrog te revije z večjim interesom kot doslej; to hkrati pomeni, da utegne ta revija postati izrazitejšje glasilo določene skupine slovenskih izobražencev...

Dušan Pirjavec je tudi izjavil: »Sodobnost ni in ne bo bita generacijska revija — ni in ne bo bita glasilo ene same in docela pricizirane teze. Pač pa hoče biti takšna revija, ki odpira probleme. To je možno seveda le na podlagi tolerančnosti in pluralizma. Če živimo zares v novi družbi, potem to pomeni, da živimo v situaciji odprtih možnosti — v taki situaciji pa ni mogoče možnosti zapirati, sicer negiramo načelo novosti, ki je načelo ne-nehne preizkušnje, preverjanja, dogovarjanja. Novo je zares novo le takrat, kadar se porodi iz svobode, kajti novo je vedno iznajdba — in samo Stalin je vedno že vnaprej lahko povedal, kaj je novo. Jasno je, da je načelo svobode hkrati načelo tveganja, toda je že tako, da se iz ukinitve tveganja lahko rodi samo birokrat«.

Pirjavec je izrekel tudi zelo odkrito mnenje o slovenskih dnevnikih. Rekel je namreč:

»Posebna zadeva pa so tako imenovane kulturne rubrike naših dnevnikov. Znano dejstvo je, da lahko zgodovina na podlagi »Novic«, »Slovenskega Naroda« in »Slovenca« precej točno rekonstruira vse bistvene dogodke iz naše kulturne preteklosti. Kdo bi si upal kaj podobnega trdit na primer za »Delo« ali za »Ljubljanski dnevnik«. Res je sicer, da se je za časa »Novic« dogajalo manj, kot se dogaja danes, a to še ne more biti opravičilo, da naši dnevnikarji danes ne opravljajo vseh tistih funkcij, ki so jih opravljale svoj čas »Novice«.

ŠPORTNI PREGLED

LETOŠNJA SMUČARSKA SEZONA BO ZELO ZANIMIVA

Prva tekma in prvi uspeh Američana Wernerja

Prejšnji teden so se najboljši smučarji na svetu spoprijeli v lepi dolini Val d'Isere. Tekmovali so v veleslalomu in v slalomu.

Takoj moramo povedati, da so se posebno odlikovali smučarji iz Združenih držav Amerike in med temi znani Bud Werner, zmagovalci slaloma in alpske kombinacije. Sedemindvajsetletni Američan je letos posebno močan in bo gotovo nevaren tekmelec tako za prve Avstrije kot Francije. Z lahkoto je prvi prevozil slalom in odločno osvojil kombinacijo. Odlikoval se je tudi 20-letni Jim Heuga, ki je tretji v kombinaciji. Strokovnjaki trdijo, da bodo Američani predstavljali presenečenje letošnje sezone, ker je Werner po dolgem času postal prodoren in ker sta tako Jim Heuga kot Chuck Ferries v najboljši formi.

V prvem letošnjem nastopu so se dobro izkazali tudi Svicarji, ki so po zaslugi Willyja Favreja zmagali v veleslalomu ter osvojili v kombinaciji drugo mesto. Favre bo letos gotovo med najboljšimi. Z velikim zanimanjem pričakujejo strokovnjaki tudi nastope mladih in med temi posebno nastopi Von Allmena in Bruggmana. Dober je Kaelin.

Francozi so, kot vedno, stalno med prvimi. Arpin se je uvrstil na drugo mesto v slalomu, Melquiond pa na četrto, Killy je bil drugi v veleslalomu, Perillat pa tretji. Niso se pa uvrstili v kombinaciji.

Omeniti moramo še Italijana Iva Mahlknehta (tretji v slalomu in četrti v alpski kombinaciji) in Šveda Grahna (peti v slalomu).

Kot pri moških bodo tudi pri ženskah ZDA igrale vodilno vlogo, seveda če bosta Avstrija in Francija dovolili. Proti Saubertovi in Meyersovi se bodo borile sestre Goitschel ter Famosova ter kopica Avstrijk. Ne smemo prezreti Svicark Obrechtove in Bochatayjeve. Strokovnjaki z zanimanjem pričakujejo tudi nastope Ferriesove in Hannahove, obe iz ZDA.

Na drugem mestu boste našli razpored letošnjih tekem. Jasno je, da bodo zelo »vroče«, posebno konec januarja, ko bodo v Innsbrucku olimpijske igre.

Tudi tekači so imeli svoje tekme, in to v severnih deželah. V Oslu so izbojevali največje zmage Norvežani, prvi v štafeti (Lundemo, Stensheim in Grönningen) in prvi v teku na 12 km (zmagal je Grönningen). Razočarali so Švedi in Finci (uvrstili so se na šesto oziroma sedmo mesto, za norveškimi moštvii A, C, B, D in E). Italija je bila osma. V teku so Norvežani osvojili, razen tretjega mesta Šveda Tianiena, vse prostore do desetega mesta. Zelo pričakovano je bil nastop mladega Norvežana Gjermunda Eggena (uvrstil se je na drugo mesto). Tekli so tudi v Doroteji (Švedska), kjer so seveda imeli glavno vlogo le domačini (zmagal je Rönnlund).

Strokovnjaki, ki pričakujejo zdaj tudi tekme v skokih, se vprašujejo, kakšna bo sezona 1963/64 za Američane in Norvežane. Izidi tekem pa bodo to vprašanje razvozlati.

RADIO TRST A

- NEDELJA, 22. decembra, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 S pesmijo na planine; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Blisk nad Pacifikom«, pustolovska zgodba (Dušan Pertot), igrajo člani RO; 12.00 Slovenska nabožna pesem; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi;
- PONEDELJEK, 23. decembra, ob: 12.15 Iz slovenske folklorne — Lelja Rehar: »Stopimo k revni štalici«; 18.00 Glasovi iz narave (Tone Penko); 18.30 Skladbe za kvartete in kvintete; 19.15 Novele in črtice — Ksaver Meško: »Božična romanca«;
- TOREK, 24. decembra, ob: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 17.00 Božični motivi; 18.00 Novele in črtice — Adela Mesesnel: »Božično drevo«; 18.30 Sodobna italijanska simfonična glasba; 19.15 Pisani balončki, radijski teden za najmlajše; 20.30 Božični napevi v izvedbi tržaških, goriških in furlanskih pevskih zborov; 21.00 »Mir se oznanja ljudem po širjavi« — božične slike (Saša Martelanc); 23.30 Ob jaslicah; 24.00 Prenos polnočnice iz župne cerkve v Sv. Križu.
- SREDA, 25. decembra, ob: 8.30 Slovenske božične pesmi; 9.00 Alessandro Stradella: Božična kantata za soliste, zbor in orkester; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa nato praznični motivi; 12.00 Oddaja za najmlajše: »Božji nam je rojen sin«, božična zgodba (Tončka Curk), igrajo člani RO; 15.10 Stanko Premrl: Božične skrivnosti. Izvajata baritonist Marijan Kos in pianistka Livia D'Andrea Romanelli; 15.30 »Mir se oznanja ljudem po širjavi« — božične slike (Saša Martelanc); 19.00 »Slovenska božična lirika« (Franc Jeza); 20.30 Zbora »Jacobus Gallus« in »Lojze Bratuž«, ki ju vodita Ubald Vrabec in Mirko Filej; 21.00 Radijska novela — Jože Peterlin: »V svitu zvezd«;
- CETRTEK, 26. decembra, ob: 9.20 Koncert združenih slovenskih cerkvenih pevskih zborov z Goriškega, ki jih vodi Stanko Jericijo; 10.00 »Po svetu pri božičnem drevescu« (Franc Orožen); 12.15 Za smeh in dobro voljo (Danilo Lovrečič); 14.15 Ansambel »Tamburica« iz Zagreba, ki ga vodi Teodor Boch; 16.00 »Božični prazniki v slovenskih legendah« (Martin Jevnikar);
- PETEK, 27. decembra, ob: 11.45 Italijanski akvarel; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljic, pripovedk, legend. »Dežela nesmrtnikov« (Jurij Slama); 18.30 Solisti Julijske krajine in Furlanije; 19.15 Radijska novela — Tomaž Mislaj: »Lučke na božičnem drevescu«; 20.30 Gospodarstvo in delo (Egidij Vršaj).
- SOBOTA, 28. decembra, ob: 11.45 Jugoslovanski pevec in orkestri; 12.15 »Zgodilo se je na Sveti večer...«; 21.00 Koncert Slovenskega okteta.

ALPSKE PANOG

Januar

2-3. Za ženski pokal v Oberstaufen (Nemčija).	22-23. Pokal Bruschi, Mitterbach (Nemčija).
5-6. Adelboden (Švica).	25-1.3. Mednarodno vojaško prvenstvo, Are (Norveška).
7-10. Žensko tekmovalje v Grindelwald (Švica).	25-1.3. Pokal Grisch, Davos-Lenzerheide (Švica).
11-12. Lauberhorn (Švica).	27-29. Velika nagrada Chamonix (Fr.).
15-16. Za srebrno vazo v Badgasteinu (Nemčija).	28-1.3. Kranjska gora (Jugoslavija).
17-19. Hahnenkamm Kitzbühl (Av.).	28-1.3. Pokal Foemina, Abetone (Ital.).
18-19. Pokal Ilio Colli-Cortina (Italia).	29-1.3. Kandahar-Mont Tremblant, Quebec (Kanada).
18-19. Trofeja du Mont Lachaux Crans, Montana (Švica).	
22-24. »3 Tre«, Madonna di Campiglio (Italija).	
23-25. Ženski nastopi v Saint Gervaisu (Francija).	
22-26. Memorial Toni Mark, Saalbach-Zell am See (Avstrija).	
25-26. VN de Morgins (Švica).	
29-9.2. Zimske olimpijske igre v Innsbrucku (Avstrija).	

Februar

11-17. Zimske univerzitetne igre, Spindlermühle.	13-15. Stove (ZDA).
14-16. Alberg-Kandahar, Garmisch (Nemčija).	14-15. Za nemški pokal, Lenggries (Nemčija).
22-23. Pokal »Tre funivie«, Sestriere (Italija).	17-19. Memorial Marusarz, Zakopane (Poljska).
22-23. VN Sportinia (Italija).	20-22. Are (Norveška).
	20-22. VN Meribel Les Allues (Fr.).

Spored letošnje sezone

20-22. Etna (Italija).	20-22. Teden v Valseu (Švica).
21-22. Kleinwassertal (Avstrija).	
27-29. Hemsedal (Norveška).	
28-30. Kuusamo (Finska).	
29-31. Pokal Aleka, Sofia (Bolgarija).	
29-30. III. VN Innsbrucka (Avstrija).	

April

3-4. Zlati pokal Cervinie (Italija).
11-12. Memorial Linher, Cuers (Av.).

NORDIJSKE PANOG

December

26-27. Smučarski skoki v St. Moritzu in Davosu (Švica).
29-6.1. Avstrijsko-nemški teden smučarskih skokov.

Januar

4-5. Smučarski teki v Mojstrani (Jugoslavija).
6. Skoki v Ljubljani (Jugosl.).
4-12. Skoki v CSSR.
18-19. Teki v Le Brassus (Švica).
19. Skoki v Cortini (Italija).
29-9.2. Zimske olimpijske igre v Innsbrucku (Avstrija).

Februar

2. Skoki v St. Moritzu (Švica).
11-17. Univerzitetne igre, Spindlermühle.
14-16. Skoki v Oberstdorfu (Nemč.).
23. Skoki v Langenbrucku (Švica).
22-1.3. Mednarodno vojaško prvenstvo v Oestersundu.
28-2.3. Teki v Haračevu (CSSR).
29-1.3. Pokal Kurikkala-Morbier (Fr.).

Marec

1. Pokal Kongsberg, Chamonix (Francija).
3-4. Peterboj za obmejne straže, Megeve (Švica).
6-8. Tekmovalje v Lahtiju (Finska).
7-8. Pokal Bernauer, Wormensteinach (Nemčija).
12-15. Teki v Holmenkollenu, Oslo (Norveška).
15. Smučarski poleti v Planici (Jugoslavija).
21-22. Memorial Marusarz, Zakopani (Poljska).
21-22. Igre Ounasvaare, Rovaniemi (Finska).
22. Skoki v Feldbergu.
28-30. Igre Ruke, Kuusamo.
29-30. Igre d'Alatonia.
30. Memorial Aleko, Sofia (Bolg.).

April

3-5. Švedske igre v Kiruni.

ŽENA IN DOM

Božična darila

Vsako leto mnogi kupujemo za božične praznike različna darila za svoje drage. Izbira daril pa ni tako enostavna, kot se zdi na prvi pogled, ampak je včasih celo zelo težka. Darilo namreč, čeprav je dragoceno, malo velja, ako ni primerno za osebo, ki ji je namenjeno.

Steklenice likerjev npr. lahko razveselijo marsikoga, če pa so namenjene osebi, ki ne sme piti alkohola, ji ne bodo mnogo koristile. Prav tako ne bomo dosegli zaželenega učinka, ako bomo darovali npr. igralne karte osebi, ki ni imela nikoli prej igralnih kart v rokah ali, ki celo sovraži tak način kratkočasenja. Tudi dekle, ki je darovalo svojemu fantu za Miklavža dragoceno denarnico, ni izbralo posrečenega darila, ker ni pomislila, da je oče omenjenega fanta lastnik trgovine usnjenih predmetov. Umetnostna knjiga, ki vsebuje dela najslavnejših slikarjev, bo nedvomno zelo cenjena pri osebi določene kulturne stopnje, medtem ko ne bo sploh zanimala osebo, ki se na slike ne razume. Ako darujemo npr. navaden fotografski aparat nekemu, ki bi se rad učil slikanja, ga bo verjetno zelo razveselil, če pa omenjeni aparat pride v roke poklicnemu fotografu, je to darilo zanj skoro brezpomembno, ker ima verjetno že druge, boljše aparate.

Velikokrat zgrešijo pri izbiri daril osebe, ki si niso v sorodstvu ali velikem prijateljstvu. Ker nočejo dajati koristnih daril, darujejo razne steklene vaze, ki ne služijo ničesar, čudne kipe, ki jih ne moreš nikamor postaviti, ali razne drobnarije, ki baje prinašajo srečo. Vedeti moramo, da vsako darilo mora do neke mere koristiti osebi, ki ga prejme. Ako nočemo darovati cvetja ali sladkarij, lahko izbiramo razne knjige, gramofonske plošče, steklenice parfema, pisemski papir z natiskanim imenom in priimkom osebe, kateri to darujemo itd. Seveda ne bomo darovali osebam, ki niso v sorodstvu ali ki jih malo poznamo, čevljev, nogavic, rokavic itd.

Kadar nekaj darujemo, moramo pomisliti tudi na to, da s tem svojim darom nekako prisilimo osebo, ki ga prejme, da se tudi ona na nas spomni z darilom, kar ji morda ni pogodu. Na drugi strani pa moramo paziti tudi na tiste osebe, ki bi se morda užalile, če bi ne prejele od nas kakšnega darila. Tretji vrsti oseb, ki jih bomo imenovali »važne« ali »koristne«, pa bi ne svetovala pošiljati raznih daril, temveč je dovolj, da jim pošljemo pismena voščila. Sem spadajo razni ravnatelji, gospodarji, profesorji, učitelji itd. Izogibajmo se na splošno vseh tistih daril, o katerih bi lahko kdo mislil, da niso spontana, ampak posledica majhnega preračunavanja in interesa.

V zvezi z zlatimi predmeti, ki jih darujemo, moramo pomisliti, da ima zlat predmet že sam na sebi svoj pomen, zato ga moramo darovati osebi, ki nam v resnici nekaj pomeni. Zlato darilo

pa mora biti v sorazmerju z denarjem, ki ga ima neka oseba. Ako neko dekle daruje svojemu fantu zlato uro in ostane potem brez denarja, je boljše, da izbere drugo darilo, ki stane manj, ker darilo ne sme predstavljati za osebo, ki ga napravi, prevelike žrtve. Poleg tega pa lahko postavi podobno darilo v zadrego tistega, ki ga prejme, ker morda ni niti v stanju, da ga povrne z drugim darilom enake vrednosti.

Ako ste še v dvomu, kaj bi darovali svojemu zaročencu ali možu ali staršem ali prijateljem, vam bomo skušali do neke mere pomagati.

Zaročencu ali možu: Pri izbiri darila nikar ne tekaite iz ene trgovine v drugo z namenom, da bi kaj staknile, ampak pomislite najprej doma v miru na značaj obdarovanca. Ako je športnik, ga boste razveselile s kako športno obleko ali predmetom za šport; ako ljubi knjige ali glasbo, boste izbrale kako knjigo, ki ga bo zanimala, ali ploščo, ki jih bo rad poslušal; ako ima avtomobil, boste izbrale kako stvar, ki mu bo v tem pogledu služila. Lahko pa mu darujete bolj osebne predmete kot so: usnjen jopič, pulover itd.

Staršem, sorodnikom: Vsako leto ponavadi darujemo očetu, babici, stricu skoro vedno isto stvar, koristno seveda, toda včasih je boljše, da menjamo in da izberemo kaj drugega. Tako bomo darovali mami ali teti stekleničico parfema, ogrlico ali elegantne rokavice, babici lep klobuček ali ruto.

Tašči: Ponavadi nekatere zgrešeno mislijo, da je treba darovati tašči čimbolj dragoceno darilo, da se ji priljubijo. Lepši vtis bo napravila tista, ki ji bo darovala bolj enostavno, toda okusno stvar: servis za kavo, lepo namizno uro, majhne srebrne krožnike ali podobne srebrne predmete.

Prijateljem ali prijateljicam: Pravilno je, da ima darilo, ki ga napravimo prijateljem, na sebi nekaj smešnega, toda s tem ne smemo pretiravati. Posrečeno je darovati npr. ščetko v obliki mucke prijateljici, ki ima številne mačke v hiši, lep šparovec prijatelju skopuhu itd. Nikar pa ne darujte raznih okrasnih predmetov, ki jih ni kje držati.

Sestri ali prijatelji: Za prijateljico, kateri hočemo napraviti bolj dragoceno darilo, ali mlajšo sestro bomo izbrale npr. lepo torbico, škorenjčke, svilene rute, razne kozmetične stvari, ogrlice itd.

Otrokom: Za otroke izbira darila ni težka. Darujemo jim lahko igrače, knjige, barvice, razne igre in podobno.

Ako hočemo izkazati hvaležnost in do neke mere poplačati nekoga, ki nam je napravil veliko uslugo, mu lahko darujemo lepo umetniško knjigo, stenski barometer, majhen gledališki daljnogled, torbo za potovanje itd.

Čeprav se trudimo, da bi izbrale najprimernejši dar, lahko vseeno kdaj pa kdaj pogrešimo in pošljemo nekemu darilo, ki ni posebno primerno. Zato kdor prejme darilo, mora pomisliti na to, da je težko vedno pravilno izbrati. Kdor daruje neko stvar nekemu, napravi vljudno dejanje, ki ne sme biti poplačano s kritiziranjem, ampak s čimvečjo hvaležnostjo.

Ondina

ZALOGA GORIVA NA DROBNO
IN NA DEBELO

VETRIH IVAN

UVOZ - IZVOZ

GORICA - Ulica Lantieri 5 Tel. 25-27

ZNANA URARNA IN ZLATARNA
ŠULIGOJ

GORICA - Ul. Carducci, 49
(Gospodska ulica)

Kmečka banka

Ustanovljena leta 1909

GORICA - ULICA MORELLI, 14
Telefon šte. 22-06

ČE IMAŠ ČUT DO BRATA
HODI LE

V BRATUŽEVO KAVARNO

KLOBUČARNA
M. LEBAN

GORICA - Ul. Rastello, 8 Tel. 39-07
Lepa izbira moških klobukov - tudi znamke
«Panizza» in «Barbisio» - ter ženskih in
otroških klobukov, čepic, dežnikov itd.

ELEKTRIČNE
IN VODOVODNE NAPELJAVE
STANKO KOREN

GORICA - Ul. Mattioli, 11 Tel. 32-71

RESTAVRACIJA
ALL' UNIVERSITA'
pri Univerzi
GORICA Piazza Vittoria, 3

IMPORT EXPORT
JOSIP KERSEVANI
di B. KERSEVANI & C. Soc. n. c.
GORICA - Korzo Italija, 76 Tel. 26-43

GOSTILNA
PAULIN
TOCI PRISTNA BRISKA VINA
Z DOMAČO KUHINJO
GORICA - Viale XX Settembre, 138

KOMEL FRANC
AVTOTAKSI: S STALNIM DOVOLJENJEM ZA
PREVOZ POTNIKOV V JUGOSLAVIJO
GORICA - Trg E. De Amicis 10 Tel. 22-04

BEVILACQUA BRUNA VD. BRIC
ZALOGA VINA IN LIKERJEV
GORICA
UL. DELLA CROCE, 4 - TEL. 34-97

TRGOVINA JESTVIN
VELIŠČEK TEODOR
GORICA - Svetogorska cesta, 121 - Tel. 32-85

Vinoagrararia

VSE ZA NJIVO, TRTO, TRAVNIK -
ZA HRAM, HLEV IN POLJE
GORICA - Piazza Vittoria, Travnik 4
Telefon 53-95

PODJETJE **ČUK** GORICA
Trq Cavour, 9 Tel. 36-36
Corso Verdi, 54 Tel. 21-60

Veseli božič in uspeha polno novo leto želijo:

TRGOVINA NA DROBNO
IN NA DEBELO

Kerže

TRST, Trg. S. Giovanni, 1 - Tel. 35-019

Emajlirani štedilniki in peči najmodernejših oblik za vsa goriva. Popolne opreme za kuhinje, jedilnice, restavracije, iz emajla, nerjavečega (Inox) jekla, itd. Električni likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, grelci za vodo, hladilniki, dekorativni predmeti umetne obrti od keramike do brušenega stekla. Lestenci ter vseh vrst električnih luči klasične in moderne oblike

PRODAJA TUDI NA OBROKE

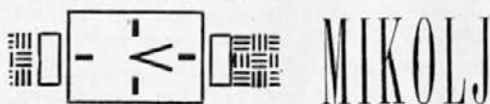
Tržaška knjigarna

TRST - Ul. sv. Frančiška, 20
Tel. 61-792

Najnovejše slovenske knjige
Solske in pisarniške potrebščine
Jugoslovanski folklorni predmeti

želi vesel božič in srečno novo leto
vsem prijateljem dobre knjige

URARNA IN ZLATARNA

TRST - Campo S. Giacomo, 3 - Tel. 95-881

Bogata izbira švicarskih ur
in lično izdelane zlatnine

VSE ZA KMETOVALCE

EDVARD FURLANI

TRST - Ul. Milano, 18 - Tel. 35-169

Krma za živino - Žita - Umetna gnojila -
Žveplo - Modra galica - Poljedelski stroji -
Orodje - Vsakovrstna semena

Zastopnik za Trst in Gorico svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje ter kosilnice AGRIA

Hotel „Pri Pošti“

TRST - Trg Oberdan, 1 - Tel. 24-157

vošči svojim cenjenim gostom
srečno in uspeha polno novo leto

TRGOVINA ČEVLJEV

„Pandora“

TRST, Ul. C. Battisti, 6 - Tel. 29-900

(Galeria Fenice)

Velika izbira modelov zadnje novosti
za dame in gospode

ZAUPNA TRGOVINA

Andrej Bolko mr. ph.

Farmaceutski proizvodi in kemikalije

TRST - ULICA TORREBIANCA, 21/II

Import - Export Telefon 31-315

ZALOGA TEPIH, PAPIRJA

T. PANJEK GODINA

TRST - Ul. Mazzini, 7 Tel. 37-636

GRADBENO PODJETJE
KARLO BAN & Co.

TRST - Ul. Maiolica 1/1 - Telefon 90-821

UVOZNO IZVOZNO PODJETJE

TECHNA

TRST - Ulica Ghega, 2 - Tel. 35-907
Telegram: TECHNALUIN

DESTILACIJA ESENC
JANOVŠEK

Tvrdba ustanovljena leta 1883

TRST - BARKOVLJE - Tel. 29-963

VISTA

TRST - Ul. Carducci, 15 - Tel. 29-656

Bogata izbira naočnikov, daljnogledov,
toplomerov in fotografskega materiala

ZOBOZDRAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICA

TRST - Ul. Ghega, 9 - Tel. 31-813

ZOBOZDRAVNIK

Dr. R. HLAVATY

Ordinira za zobne in ustne bolezni ter zobno protetiko
dnevno od 15. do 18. ure — v TRSTU - Ul. Lavatolo 4/1
Dopoldne od 9. do 12. ure na OPĆINAH

karna graphis tiskarna graphis tiskarna ti

tiskarna

graphis

trst
ulica sv. frančiška 20

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA L. 600.000.000 - VPLAČANIH L. 180.000.000

TRST - ULICA FABIO FILZI, ŠT. 10

TELEFON ŠT. 38101, 38045

BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

NAJLEPSE CVETLICE DOBITE PRI

«IVANKI»

TRST - Ul. Dell'Istria, 10 - Tel. 55-590

CVETLICARNA

MARIJA LIPOVEC

TRST, Trg Vico, 7 - Tel. 41-511

CVETLICARNA

«SAVINA»

TRST, Ul. Istria, 10 - Tel. 55-590

URARNA IN ZLATARNA
GRUDEN KAREL

TRST - Ul. Battisti, 13 Tel. 96-306

CALZOLERIA

FIORENTINA

TRST - Ul. Tarabocchia, 2 - Tel. 96-536

Ima v zalogi vse vrste čevljev in
gumijastih copat za otroke, moške in ženske

TRGOVINA IN DELAVNICA ČEVLJEV

GEC ROJAN
Trg Tra i Rivi, 2 - Tel. 31-198
vošči vesele praznike!

ZALOGA VINA

JOSIP FERFOLJA

TRST - Ul. Martiri della Libertà, 14
Telefon 29-226

MANUFAKTURNA TRGOVINA

Franc Stojan Udovič

TRST - Trg Ponterosso, 5 - Tel. 29-686

Velika izbira vsakovrstnega blaga za moške
in ženske, dežnih plaščev, kril terital,
dežnikov in volnenih odej po najnižjih cenah

ZALOGA VINA, LIKERJEV - UVOZ - IZVOZ

Miran Ružet

TRST, Ul. Valdirivo, 3 - Tel. 28-926

želi svojim odjemavcem uspešno novo leto!

PEKARNA

MARIJ ZAFRED

TRST - Campo Belvedere, 2 - Tel. 23-148

ELEKTROINSTALACIJSKO PODJETJE

Milan Ambrožič

TRST - Ul. Miramare, 29 - Tel. 29-322

Popolna oprema za električne kuhinje, lestenci
in vse vrste električnih luči klasične in moder-
ne oblike - Vsakovrstna popravila in naročila

Giacomo Vatovec Succ.

TRST, Ul. Torrebiana, 19 - Tel. 23-587, 37-561

Izvaža darilne pošiljke - kolesa - motorna
kolesa - gospodinske predmete - radio-
aparete, šivalne stroje - kolonialno blago

Vesele praznike želi

ZNANA TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM
BLAGOM IN DROBNARIJO

Peter Pavel Cepar

TRST - Ul. Udine, 36 - Tel. 28-296

Postrežemo vas z najboljšim blagom!
Obiščite nas in se prepričajte!ZNANA SLOVENSKA TRGOVINA
Z MANUFAKTURO IN TKANINAMI

Franc Udovič

direktor MARIO

TRST - Ul. Mazzini, 46 - Tel. 95-550

želi svojim cenjenim odjemavcem
tu in onstran meje vesele praznike!TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM BLAGOM
IN MODNO DROBNARIJO

Kristan Jusič

TRST - Ul. ROIANO, 2 - Tel. 32-515

Velika izbira po najnižjih cenah!!!

TRGOVINA Z OBUVALOM

Trevisani

TRST - Ul. G. Vasari, 10 - Tel. 96-661

Oglejte si našo bogato zalogo vsako-
vrstnih čevljev po zelo ugodnih cenah

B. M. KRIZAJ

IMPORT - EXPORT

TRST - Strada del Friuli, 107/2 - Tel. 28-247

Tvrđka BERGINC FRANC

IMPORT - EXPORT

TRST, Ul. Imbriani, 8 - Tel. 28-748

TRGOVINA SANITARNIH PREDMETOV

MILAN ŠVAB-SOAVE

TRST, Ul. S. Giusto, 16 - Tel. 93-609

ZNANO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

KANOBEL MEDARD

TRST - Ul. Ippodromo 16 - Tel. 90-812

Podjetje VLADO ŠVARA

Elektromehanična delavnica
za avtomobile in motocikle

TRST - Ulica Giulia, 28 - Tel. 96-742

SEDLARSKA DELAVNICA

IVAN DOLES

TRST - Ul. Gaspare Gozzi, 1
Izdeluje in popravlja aktovke,
konjske opreme, kovčke itd.

ZNANI TAPETNIK

PAHOR MARIJ

TRST - Ulica S. Anastasio, 12 - Tel. 61-218
Sprejema vsakovrstna naročila in popravila

Kmetijska zadruga

TRST, Ul. U. Foscolo, 1 - Tel. 94-386

želi cenjenim klientom srečno novo leto!

Trgovina kmetijskih strojev in orodja

Marinac Vladislav

Trst - Str. Vecchia dell'Istria, 64 - Tel. 41-176
Umetna gnojila - Krma za živino - Prvovrstna
semena lastnega pridelka in inozemska - Trte,
sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice,
itd. — Poljedelski stroji in druge potrebščine
vošči vsem odjemavcem

PEKARNA

FRANČEŠKIN

TRST - Trg Libertà, 6 - Tel. 38-984
Vesele božične praznike in srečno novo leto
vošči vsem odjemavcem

PEKARNA

M. FLAJBAN

TRST - Ul. Carducci, 15 - Tel. 36-166
Vošči vsem vesele praznike

Vesele praznike želi

KAROSERIJA

DANILO PERTOT

TRST - BARKOVLJE - VIA BOVETO, 5
TELEFON 29-121

popravila avtomobilov in avtobusov

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemavcem in prijateljem

TRGOVINA JESTVIN

Resinovič | Franc

TRST - Trg. sv. Frančiška, 8 - Tel. 36-809

Obilo uspeha in sreče v novem letu 1964
želi cenjenim odjemavcem

Trgovina jestvin **OREL JOŽE**

TRST - Ul. Geppa, 8 - Tel. 23-869

TRGOVINA Z JESTVINAMI

ANDREJ OBERSNEL

TRST - Ul. Maiolica, 1 - Tel. 93-070

Vesel božič in srečno novo leto 1964 želi

TRGOVINA Z JESTVINAMI

VISINI

TRST - Ul. Roma, 15 - Tel. 23-094

TRGOVINA JESTVIN
HENRIK OBERTI

TRST - Ul. Baiardi, 9 - Tel. 44-990

TRGOVINA JESTVIN

Klun

TRST - Ul. dell'Istria, 2 - Tel. 94-379

GOSTILNA

Ostrouška

TRST - Ul. S. Nicolò, 1 - Tel. 37-918

GOSTILNA **NINI**

TRST - Ul. Valdirivo, 32 - Tel. 38-915

Vošči cenjenim gostom
vesel božič in srečno novo leto 1964

Zelite dobro hrano in pijačo?
GOSTILNA

«AL GAMBERO» (Pri Raku)

TRST - Ul. Udine, 37 - Tel. 24-938

Vam bo gotovo ustregla

KROJAČNICA

LADO PREMUR

TRST - Ul. Ginnastica, 35/1 - Tel. 45-447

želi vsem klientom vesele praznike!

KROJAŠKI SALON ZA DAME IN GOSPODE

M. MOZETIČ

TRST - Trg Garibaldi 11 - Tel. 90-280

Velika izbira modernega blaga
Plačilne olajšave

KROJAČNICA

KOŠUTA

TRST - Viale d'Annunzio 11/1 - Tel. 95-498

(Poslopje kina «Capitol»)

želi vsem klientom vesele praznike!

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemavcem

TRGOVINA JESTVIN

Avgust Gregorič

TRST - Ul. Commerciale, 25 - Tel. 29-658

Avgust Ščuka

TRGOVINA JESTVIN

TRST - Ul. Commerciale, 94 - Tel. 35-030

Vesele praznike

TRGOVINA JESTVIN

GREGORI M.

Ul. D'ALVIANO, 86 - Tel. 94-404

želi cenjenim odjemavcem vesele praznike

TRGOVINA JESTVIN

RUDI BIDOVEC

TRST - Ul. Genova, 13 - Tel. 37-700

želi vesele božične praznike in srečno novo
leto vsem cenj. odjemavcem in prijateljem!

MIRODILNICA

ČEKET

TRST - Ul. Solitario, Tel. 95-442

želi odjemavcem vesele praznike!

MLEKARNA

MARTELANC VIDA

TRST - Ul. Miramare, 50 - Tel. 29-345
vošči vsem cenj. odjemavcem vesele praznike

RIBARNICA

PERTOT MARČELA

Trst - Barkovlje - Ul. Perarolo, 2 - Tel. 28-415

želi vsem vesele praznike!

Buffet Tomažič

TRST - Ul. Cassa di Risparmio, 3 - Tel. 35-301

Kranjske klobase in kraški teran
dobiš pri TOMAZICU vsak dan

Vesele praznike vsem znancem in prijateljem
vošči

ZALOGA DRV IN PREMOGA

ANTON FLORIDAN

TRST - Ulica Ricci, 4 - Tel. 95-714

TRGOVINA JESTVIN

Aloja Jerkič

Trst - Str. Vecchia dell'Istria, 64 - Tel. 41-175

vsem svojim odjemavcem in prijateljem
želi vesel božič in uspeha polno novo leto!

TRGOVINA Z JESTVINAMI

MILAN BEVK

TRST - Ul. D'Annunzio, 9

Telefon 41-572

TRGOVINA Z JESTVINAMI

GIZELA MEDEN

TRST - La Marmora, 18

vošči srečno novo leto!

JESTVINE

JOSIP PRELOG

TRST - Ul. della Guardia 44 - Tel. 93-831

vošči odjemavcem in prijateljem
vesele praznike!

TRGOVINA JESTVIN

ANTON ŠVARA

KATINARA - Str. Fiume, 103 - Tel. 90-665

želi svojim odjemavcem vesele praznike

BIJOUTERIJA IN PAPIRNICA

MILAN SANCIN

TRST - Strada Vecchia dell'Istria, 60

Telefon 55-439

BIFE'

„PINO“

TRST - Ul. GHEGA, 3 - Tel. 24-780

vošči vsem vesele praznike

GOSTILNA

MARCELLO

TRST - Via Crispi, 33 - Telefon 50-289

GOSTILNA

KOBOL (Jadran)

Via dell'Industria, 16 (Sv. Jakob) - Tel. 44-505

želi vesel božič in srečno novo leto!

POTOVALNI IN TURISTIČNI URAD

«AURORA»

TRST - Ul. Cicerone, 4

Telefon 29-243

„LA VINICOLA TRIESTINA“

di **ALBERTO URŠIČ**

TRST — ULICA C. RITTMAYER, 20 — TELEFON 38-380
Zelimo obilo uspehov vsem cenj. odjemavcem v letu 1964

IMAMO BOGATO ZALOGO ISTRSKEGA IN VERONSKEGA VINA
KRAŠKEGA TERANA TER FURLANSKEGA IN VIPAVSKEGA VINA

PAPYROS

TRST - Ulica F. Severo, 10 - Telefon 36-453

EXPORT - IMPORT PAPIRJA
IN GRAFIČNIH POTREBŠČIN

Vsem odjemalcem želimo srečno novo leto!

EXPORT

IMPORT

I. E. L. M. A. T.

TRST - Ulica F. Filzi, 23

Telefon 29-970 - Telegr. IELMAT - Trieste

Marcello Siega

TRST, Ul. Romagna, št. 24 - Telefon 31-207

ZALOGA ISTRSKIH IN BRIŠKIH VIN TER
KRASKEGA TERANA IN KRAŠKEGA PRŠUTAvošči vsem spoštovanim odjemalcem
in prijateljem vesele božične praznike

TRGOVINA INSTALATERSKEGA MATERIALA

GIOVANNI SFERZA

TRST, Ul. Valdirivo, 34 - Tel. 27-667

vse vrste plošč, sanitarne naprave in vseh
vrst štedilnikov.**MARVIN**

lastnik A. TREVISAN

TRST - UL. CARDUCCI št. 27
Telefon 36-792VELIKA IZBIRA ur, zlatnine in
srebrnine primerna za darilaOBRTNIŠKA DELAVNICA
izvršuje vsa precizna dela in jamči
za vsa popravila

ZMERNE CENE

LA

Fototecnica

TRST

TRG GOLDONI 7

Tel. 23-352, 61-101

Grosistično podjetje za dobavljanje
vsega fotografskega in kinematografskega
materiala • Aparati za mikro-
filme • Znanstveni aparati • Elektron-
ski aparati • Popolne opreme materiala
za fotomehaniko, za industrijo in za
znanstvene zavode • Na zahtevo se
posljejo sezname • Vprašajte nas za
nasvet.**Manufakturna trgovina****"GIOVANNI"**

Trst

Via Imbriani, 12 - Tel. 29-397

TEKSTIL, KONFEKCIJA
PERILO, BOMBAŽNI
IN VOLNENI IZDELKIRAZPRODAJA
DEŽNIH PLAŠČEVNAJCENEJŠA
TRGOVINA V TRSTU**C. G. R.**COMMERCIO GENERALE E RAPPRESENTANZE
d. z. o. z.IMPORT TRST-TRIESTE EXPORT
Via Geppa, 9 C. P. 185
Telef.: 37-940, 28-352 Telegr.: CIGIERRE**BORŠT**

GOSTILNA

GIUSTO PAVLETIČ

BORŠT 29 - Tel. 97-652

želi srečno novo leto!

GOSTILNA IN MESNICA

PETAROS

BORŠT 60 - Tel. 97-651

želi srečno novo leto!

MAČKOVLJE

TRGOVINA JESTVIN

DANILO KOS

MAČKOVLJE 25 - Tel. 97-620

vošči srečno novo leto vsem odjemalcem
in prijateljem.**OREH**

GOSTILNA

ROZA BRAJNIK

OREH, 131 - Tel. 97-106

LINOTIPIA

L. PeganTRST - VIA U. POLONIO, 5,
TEL. 75-360**ADRIAIMPEX S. P. A.**

TRST, Via Geppa, 9

Tel. 38-770, 29-135

IMPORT - EXPORT industrijskih proizvodov
Tvrda je pooblaščen za prodajo nadomest-
nih delov FIAT, OM, RIV v Jugoslavijo
vošči vesele praznike.**METALMINERARIA**

TRST - Ulica Trento 15/III - Telefon 23-049

Telegrami: METMIN

UVOZ - IZVOZ

Predstavništva

IZVOZI:

abrazivni material, umjetne smole, silicijum
metal, magnezijum metal, stroje za solane,
kamenolome i ostalu industriju itd.

UVOZI:

kvarčni pesak,
bloke mramora,
lomljenac,
felspat i ostale minerale.

PEKARNA

M. CHIARUTTINI

(M. Verč)

VIA ROMA, 24 - TEL. 29-847

OPČINE

Vsem cenjenim gostom želi vesel božič
in uspeha polno novo leto

DRUŠTVENA GOSTILNA

OPČINE

PROSEŠKA ULICA

Vedno založena s prvovrstnimi vini

URARNA IN ZLATARNA
ANTON MALALAN

VESELE PRAZNIKE

TRGOVINA S ČEVLJI

MARCEL MALALANOPČINE - Proseška, 18
Telefon 221-465

(Pri Cerkvi)

TRGOVINA IN PEKARNA

ZORA ČOK

OPČINE, Narodna ulica, 61 Tel. 321-046

MLEKARNA

DOLFI

OPČINE - Narodna ul., 48 - Tel. 221-274

želi cenjenim klientom vesele praznike

URARNA IN ZLATARNA

ALOJZ SOSIČ

OPČINE - Narodna ulica, 44 - Tel. 221-641

IMPORT-EXPORT

Motorji in kolesa

F. BRUNDULA

OPČINE, Narodna ulica, 118 Tel. 221-022

Kolesa «WANDER», «BIANCHI», «LEGNANO»

DRUŠTVENA PRODAJALNA

NA OPČINAH

z. z. o. p.

OPČINE, Alpiska ulica, 85

Telefon 221-054

Zaloga vsakovrstnega stavbnega materiala

Daneu Alojzij

OPČINE - Proseška ul., 13 - Tel. 221-044

TRGOVINA JESTVIN

Josip Škabar

OPČINE, Narodna ulica, 42 Tel. 231-026

se vljudno priporoča svojim odjemalcem
tu in onkraj meje

ZALOGA STAVBNEGA MATERIALA

CELESTIN DANEU - DANIELI

OPČINE - Narodna ulica, 77 - Telefon 221-034

MODNI KROJAČ

F. KRAMAR

OPČINE - Narodna ulica, 63-1 - Tel. 221-333

GOSTILNA

EMILIJA SOSIČ - VREMEC

OPČINE - Narodna ulica, 65

Vesel božič in uspeha polno novo leto 1964

Gostilna VETO

OPČINE - Proseška ul., 35

vsem svojim gostom vošči
uspeha polno novo leto!!!

RESTAVRACIJA

DANEU

OPČINE - Narodna ulica, 194 Tel. 221-241

JESTVINE

VIDAU

BANI - Tel. 221-387

svojim odjemalcem
želi srečno novo leto!**PROSEK****SV. KRIŽ****NABREŽINA**

GOSTILNA

«9 SESTER»

PROSEK - Tel. 22-51-46

MESNICA

DE LORENZI

SV. KRIŽ, 144 - Tel. 22-51-07

vošči svojim odjemalcem srečno novo leto!

TRGOVINA ELEKTRIČNIH PREDMETOV

MIRO FRANČEŠKIN

NABREŽINA CENTER - Tel. 20-238

TRGOVINA POSODE IN KRISTALA

FIGURETA PERTOT

PROSEK - Tel. 225-142

vošči mnogo dobrega v novem letu

GOSTILNA

DE LORENZI

SV. KRIŽ, 15 - Tel. 221-532

želi svojim gostom mnogo dobrega!

ŽELEZNINA, GRADBENI MATERIAL itd.

TERČON JOSIP

NABREŽINA, 124 - Tel. 20-192

MANUFAKTURNA TRGOVINA

RAFAEL ŠTOKA

PROSEK - Tel. 22-51-21

vošči klientom in znancem srečno novo leto

MLEKARNA

CVETKA STEFANČIČ

SV. KRIŽ, 204 - Tel. 225-133

GOSTILNA

CELESTIN PERTOT

NABREŽINA (Kamnozem)

Svojim gostom in znancem
želimo srečno novo leto

TRGOVINA JESTVIN

ZDRAVKO KANTE

PROSEK - Tel. 221-527

REPENTABOR**VELIKI REPEN**

GOSTILNA

DOLENC

Prosek-Devinščina, 3 - Tel. 221-319

Vesel božič in uspeha polno novo leto 1964!

GOSTILNA
REPENTABOR**Furlan**

Telefon 221-360

Pristna domača vina in izborna kuhinja

GOSTILNA

KRIŽMAN

VELIKI REPEN - Tel. 221-361

vošči svojim gostom in prijateljem
srečno novo leto!**BRIŠČIKI****ZGONIK**

GOSTILNA IN PRODAJALNA TOBAKA

MILIČ

BRIŠČIKI

Telefon 221-480

HOTEL «KRAS»

REPENTABOR - Tel. 221-331

vošči svojim gostom srečno novo leto

GOSTILNA

GUŠTIN

ZGONIK - Telefon 22-51-02

ŠTIVAN

GOSTILNA

KOČMAN

ŠTIVAN

Telefon 20-843

MAVHINJE

GOSTILNA

URDIH

MAVHINJE št. 23 Tel. 20-153

*želi uspehov polno novo leto vsem gostom in prijateljem!***CEROVLJE**

GOSTILNA

LEGIŠA

CEROVLJE - Tel. 20-176

SESLJAN**TERČON IZIDOR**ŽELEZNINA, GRADBENI MATERIAL itd.
SESLJAN, 27 Tel. 20-220**DEVIN**

TRGOVINA JESTVIN

BRAVIN

DEVIN

Tel. 20-844

VIŽOVLJE

GOSTILNA

«PRI LOVCU»

VIŽOVLJE št. 1 - Tel. 20-152

Dobra kuhinja in pristna vina.

PEKARNA

LEGIŠA

SESLJAN, št. 41

Tel. 20-147

GOSTILNA

PLES

DEVIN

Tel. 20-840

Se priporoča!

MEDJA VAS

GOSTILNA

Friderik Legiša

MEDJA VAS

Telefon 20-842

GROPADA

GOSTILNA

MILKOVIČ

GROPADA

Telefon 226-130

TRGOVINA JESTVIN

GRUDEN JOSIP

DEVIN 50 - Tel. 20-839

*vošči vsem odjemalcem vesel božič in uspeha polno novo leto!***TREBČE****BAZOVICA***Vesel božič in uspeha polno novo leto želi*

GOSTILNA

Na Pošti

(Zora Presl)

BAZOVICA št. 95

GROČANA

GOSTILNA

PETER UMEK

GROČANA št. 47

vošči veselo novo leto!

ZNANA GOSTILNA IN TOBAKARNA

KRALJ

TREBČE - Telefon 221-170

vošči vesele praznike in se priporoča!

TRGOVINA JESTVIN

KAREL PAHOR

TREBČE št. 111

CENJENIM GOSTOM GOSTILNE

«Pri Lipi»

BAZOVICA št. 5

želi lastnik MAKS HROBAT mnogo uspehov v novem letu!

GOSTILNA

KAREL FIDEL

PESEK št. 38

želi svojim prijateljem in gostom srečno novo leto!

GOSTILNA

JOŽE MOŽINA

TREBČE št. 49

GOSTILNA

LEBAN

BAZOVICA 165

Tel. 226-129

se vljudno priporoča.

GOSTILNA

GUSTINČIČ

JEZERO št. 7

vošči gostom in prijateljem srečno novo leto!

GOSTILNA

ALBINA

DRAGA

*vošči srečno novo leto in se toplo priporoča!***BOLJUNEC**

BRIVEC

PEPI OTA

BOLJUNEC št. 200

*vošči veselo novo leto!***DOLINA**

TRGOVINA JESTVIN

Celestin Štranj

DOLINA 75 - Center

Tel. 97-639

vošči svojim odjemalcem in prijateljem vesel božič in srečno novo leto!

GOSTILNA

ŠTRAJN

DOLINA (center)

Tel. 97-616

TRGOVINA JESTVIN

JOSIP JERCOG

DOLINA št. 41

Tel. 97-613

JESTVINE

DRAGO ŽERJAL

BOLJUNEC št. 237

vošči cenjenim odjemalcem srečno novo leto!

JESTVINE

JOSIP JERJAN

DOLINA št. 69

Tel. 97-621

vošči cenjenim odjemalcem srečno novo leto 1964.

TRGOVINA JESTVIN

VALENTIN SANCIN

BOLJUNEC št. 62

vošči srečno in veselo novo leto!

CENJENIM

ODJEMAVCEM MESA V MESNICAH

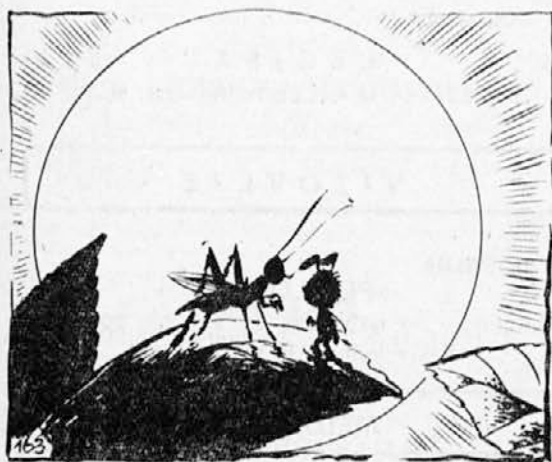
PANGERČv DOLINI - Tel. 97-612 pri Domju in v Trstu, piazzale Giarizzole, 10 - Tel. 50-695
želi vesele praznike!

JESTVINE

BANDI

DOLINA št. 172

želi srečno novo leto!

163. »Tako, tako, čebela ste,« je dejal. »Čebele žive podnevi, kajne? Zato se še nikoli nisva srečala. Jaz sem namreč nočni črček. In zdaj me, prosim, ne motite več. Igrati moram. Polna luna je in noč je prečudovita.« — »Oh, počakajte še z igranjem!« je zaprosila Maja. »Pripovedujte mi o noči!« — »Poletna noč je največja lepota sveta,« je dejal.

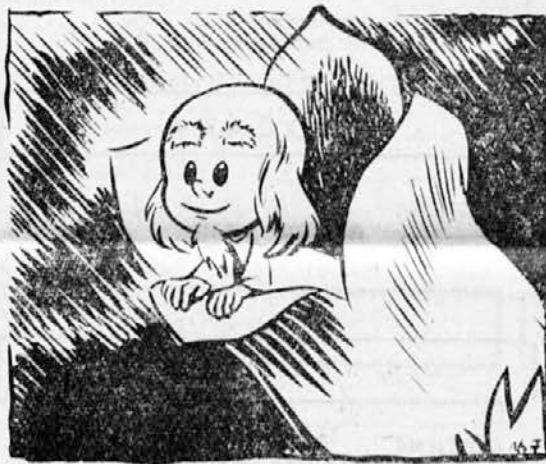
164. Razložil je strmeči čebelici: »Noč nam napolni srca s srečo. Kaj tega niste slišali v moji pesmi? Več vam o njej ne morem povedati, saj vsega niti treba ni vedeti. Vso lepoto sveta lahko občutimo!« In spet je povedal svojo zvonko pesem, a le za kratek čas. Melodija je utihnila. Godec je odletel v mesečino in Maja je zrla za njim.

165. »Kako otožno me je naredila noč...« je pomislila Maja. Zaželela si je na travnik, poln cvetlic. Poletela je k vodnim lilijam. Rasle so ob potoku in se zrcalile v valovih, ki so s seboj odražali mesečino. Sedla je na bel lilijin list in se zrla v vodo, v kateri se je iskriko prižigala in ugašala svetloba. »Le kam teče?« je mislila.

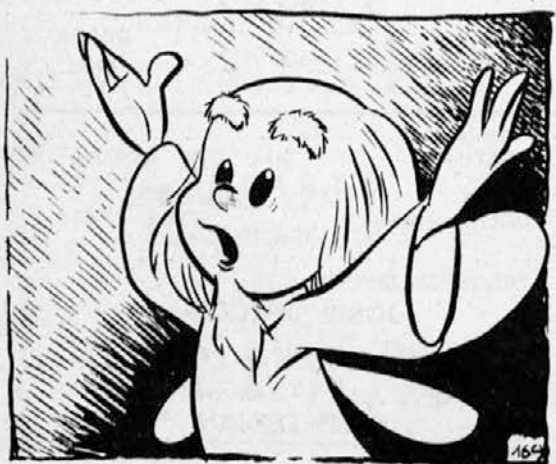
166. Tedaj je zaslišala prav blizu, v sosedni cvetni čaši, tenak pojoč glasek, tako čist in zvonek, da se je ločil od vseh zemeljskih zvokov. Maji je vztrepetalo srce. »Oh, kaj bom sedaj doživela?« se je vprašala. Lilija se je zazibala. Eden od listov se je na robu čisto malo upognil in Maja je zagledala drobno, snežnobelo človeško roko.

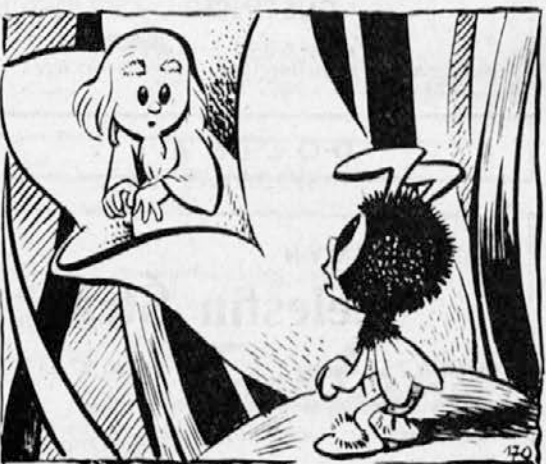
167. Dih ji je zastal. Iz za roba lista se je dvignila zlatolasa glavica, za njo pa svetlo, nežno telesce v beli haljici. Majhno človeško bitje se je dvignilo iz cveta. Maja se je začudila in prestrašila, da nikoli tako. Obsedela je kot pribita in ni mogla odvrniti oči od čudežnega bitja. Bitje je stopilo na rob cveta in dvignilo roke.

168. Z blaženim smehljajem se je moziček zazrl v svetlo noč. Njegovo telo je vzdrhtelo — z ramen mu je vzbrstelo dvoje svetlih kril: bolj bela so bila kot mesečina in čista kot sneg. »Ne,« si je dejala Maja, »nikoli in nikdar v svojem življenju nisem videla česa tako ljubekega!«

169. Svetli beli moziček je še vedno dvigal roke proti mesečini. In tedaj je zapel. Njegova pesem je bila nepopisno lepa, mehka, tiho srečna in otožna. Maja se ni mogla premagati. Zaihtela je od sreče in žalosti, s katerima jo je bila navdala mozičkova pesem. Svetlo bitje je zaslišalo njeno ihtenje. »Kdo joče?« se je ozrlo okrog sebe.

170. »Oh, samo jaz sem,« je zajecjala Maja, »oprostite, da sem vas zmotila.« — »Zakaj vendar jočeš?« — »Sama ne vem,« je rekla Maja, »mogoče zato, ker ste tako lepi. Kdo ste, prosim, povejte mi, saj ne prosim preveč, kajne?« — »Cvetni palček sem,« ji je povedal prelepi moziček. »Sedaj pa mi še ti povej, kaj delaš tukaj.«

171. Palček je zletel k Maji na list in jo začel resno, a prijazno gledati. »Lahko me tikaš,« ji je dejal. Tako se je Maja opogumila in mu povedala svojo zgodbo. Ko je končala, jo je palček pobožal po glavi tako pristrčno in ljubeče, da je čebelica v sreči povesila pogled. »In sedaj te je sram, da bi se vrnila domov,« jo je razumel.